Domen VIVOD

EVENTING

OSNUTEK

OSNUTEK

Elektronska in tiskana verzija

VIVOD Domen

Eventing / Domen Vivod – 1 izd. Ljubljana :

Samozaložba, 2020

Naslov: EVENTING

Avtor: Domen Vivod
Lektor:
Oblikovanje: Domen Vivod

Prva izdaja, 2020

Copyright: Domen Vivod

Vse pravice pridržane.

Publikacije brez pisnega soglasja avtorja ni dovoljeno presliko vati, razmnoževati, objavljati in prevajati v tuje jezike.

Fotografije in citati z navedenimi viri v tem delu, so v skladu z 51. člen Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah uporabljeni prosto, saj imajo namen ponazoritve vsebine oz. napotitve na navedeno delo in avtorja.

OSNUTEK

Domen VIVOD

EVENTING

OSNUTEK

Ljubljana, 2020

Vsebina

Predgovor....12
Kaj je eventing?....14
Uvod....16
Apel....17
Zakaj je znanje eventinga odlična podlaga za varno jahanje po terenu?....17
TRENING KROSA....20
Kako začnemo s treningi?....20
Kako treniramo eventing?....21
Postavitev konja na kros progi....23
Dejstva....23
Noga –list....23
Glas....24
Težišče....25
Oči – Fokus....26
Odzivnost....28
Koncentracija....28
Tempo....28
Skrivnosti krosa....30
Kondicijska pripravljenost....31
Komunikacija s konjem....32
Spuščanje vajeti....33
Ravnotežje....34

OSNUTEK

Kako nogo na konju postaviti v pravilen položaj?.....34
Skok iz ovinka.....37
Obračanje po skoku.....38
Skok iz kasa.....38
Skok iz koraka.....39
Natančna izbira mesta preskoka.....39
Prihod na skok.....40
Ozke zapreke.....41
Skok brez zaslona.....43
Iskanje skoka.....43
Izbira pot in skoka.....44
Skok pod kotom.....46
Voda.....47
Skok navkreber.....49
Suhi jarek.....51
Terase.....53
Seskoki.....54
Roka.....55
Kontakt in zbranost.....59
Temperamentni konji.....60
Variacije.....61
Podaljševanje galopskega skoka pred skokom.....63
Dovršenost na tekmi je seštevek vaj iz treningov.....64
TRENING – PARKUR.....65
GREMO NA TEKMO.....68
PRIJAVA.....68

OSNUTEK

Nacionalne tekme (CNC)....68
Mednarodne tekme (CIC, CCI)....68
Varnost pri opravilih....69
Oprema....69
Splošni seznam:....69
Podseznami....70
Ločeni seznami za stvari, ki jih pakiramo:....70
Seznam med transportom....70
Seznam na tekmi....71
Dnevni seznam - opomnik....71
Seznam rezerven opreme....71
TRANSPORT....72
Planiranje....72
Priprava....72
Nalaganje....73
Izvedba....74
PRIHOD NA OBMOČJE TEKMOVANJA....75
Nastanitev konj....76
Vadba....77
Veterinarski pregled....77
Veterinarski pregled ob prihodu (524.1 FEI)....78
Predstavitev konja....78
Pritožba....79
Zdravstveno stanje jahača....79
Ogled območja tekmovanja....80
TEKMOVANJE....81
OSNUTEK

Štole....81
Kitke....83
Nedovoljena pomoč....83
DRESURA....85
Urejenost....85
Štartne liste....85
Oprema....86
Ogrevanje....88
Rezultat....88
KROS - »CROSSCOUNTRY«....89
JAHANJE KROSA JE UŽITEK....89
VISOKA ZAHTEVNOST EVENTINGA....97
Ogled proge....97
Izračun časa potrebnega za progo....100
Dolžina galopskega skoka....100
Vzdolžni naklon....100
Prečnih naklonov....102
Podlaga....103
Ovinki....103
Drugi vplivi....103
Ura....104
Štartna lista....105
Oprema....105
Nedovoljena pomoč....106
PRIPRAVA NA OGREVANJE....107
Medicinska kartica....108

OSNUTEK

Bič.....109
OGREVANJE.....109
Ogrevanje si natančno časovno določimo - »TIMING«.....110
Prihod na prostor za ogrevanje.....111
Sprehod.....112
Sproščen začetek.....112
Delovno ogrevanje.....113
Vzpostavitev delovnega galopa.....113
Priprava na prvi skok.....114
Preskakovanje v delovnem tempu.....114
Preskakovanje v tekmovalnem tempu.....114
Korekcija skokov.....115
Vzpostavitev tekmovalnega galopa.....115
Umirjanje in koncentracija.....116
Prihod na območje starta.....116
Start.....117
Na progi.....118
Prihod v cilj.....123
PO KROSU.....125
SKAKANJE – PARKUR.....127
Veterinarski pregled.....128
Drugi veterinarski pregled.....128
Štartna lista.....128
Ogled.....128
Bič.....129
Ščitniki.....129
OSNUTEK

Pravila.....129
PODELITEV.....130
Zaščitna pokrivala.....130
PREDLAGANA LITERATURA:.....131
Tuja literatura:.....131
ZAKLJUČEK.....132
BESEDA O AVTORJU.....132

OSNUTEK

Predgovor

Slovenci imamo zelo malo konjeniške literature. Večinoma je le-ta prevedena, avtentično slovenske literature pa praktično ni oz. je je zelo malo. Najpomembnejša izjema v tem pogledu so dela Waldemarja (Vladimirja) Seuniga (rojen v Trebnjem na Dolenjskem in odraščal ter do 2. sv. vojne živel v Ljubljani), katerega najpomembnejša knjiga "Von der Koppel bis zur Kapriole" je bila napisana v Ljubljani na gradu Bokalce. A on je svoja dela pisal v nemškem jeziku in žal jih nimamo prevedenih, čeprav jih svet šteje med najkvalitetnejšo literaturo s področja konjeništva. Domen Vivod je s priročnikom, ki je pred vami, to vrzel v slovenski konjeniški literaturi vsaj v določeni meri poskusil zapolniti. Pred vami je tako priročnik, ki je avtentično slovenski in kot tak predstavlja edinstveno konjeniško literaturo v našem prostoru.

Na splošno je literatura tudi v svetu najobsežnejša na področju dresurnega jahanja, občutno manj je je s področja preskakovanja in še najmanj pravzaprav s področja eventinga oz. ožje gledano s področja terenskega dela eventinga, imenovanjega cross country ali preprosto kros (cross). V tem priročniku boste našli informacije in znanja z vseh treh delov eventinga (dresura, preskakovanje ovir in kros), pri čemer pa je poudarek na krosu, kar dodobra zapolni vrzel v literaturi, katera je na splošno na voljo v slovenskem jeziku (pa tudi širše). Prav tako boste našli tudi mnogo informacij o pravilih te discipline ter pripravi na sama tekmovanja. V tem delu se avtor dotakne ne le jahalne, temveč tudi logistične priprave na udeležbo na tekmovanjih. Tudi v tem smislu je pričujoč

OSNUTEK

priročnik edinstven in lahko v korist tudi jahačem drugih disciplin.

Lahko rečem, da je ta priročnik napisan iz prakse za prakso! Avtor je namreč v prvi vrsti uspešen tekmovalec v svoji disciplini na regionalni ravni, kjer je serijski zmagovalec regionalnega pokala Ale Adria v konkurenci mnogo bolj izkušenih narodov. Je goreč ljubitelj svoje discipline in tudi tista lokomotiva, ki v majhni skupini slovenskih "eventerjev" najbolj vleče ta vlak pri nas precej nerazvite in podhranjene discipline eventinga naprej.

Počaščen sem, da sem bil naprošen k vsebinskemu pregledu teksta in komentarjem. Te odgovorne naloge sem se lotil z vso resnostjo in upam, da so moje pripombe in komentarji avtorju pomagali napisati uporaben, razumljiv in informacij poln priročnik, ki naj vam prinese vsaj ščepec novega znanja, katero naj vam služi lepše preživetemu času z vašimi konji.

"Knjiga jahača ne naredi dobrega ali slabega, lahko pa ga naredi boljšega ali slabšega!" (W. Seunig)

Sandi Vodnik

Ljubljana, marec 2019

OSNUTEK

Kaj je eventing?

Eventing je multidisciplinarna panoga, pri kateri se pokaže povezanost jahača in konja.

Gre za koordinacijo disciplin, ki doseže bistvo, ko se začnejo dopolnjevati.

Eventing ustvarja močno povezavo med naravo, konjem in človekom.

Konj ob gibanju izven domačega okolja postane bolj sezibilen. Ko ga jahač vodi skoz določene trenske izive, mu da potrditev, da je z njim, ga podpira. Takšna izkušnaj konju dviguje samozavest, občutek varnosti in navezanosti na jahača.

Z eventingom konj pridobi vsestranska osnovna znanja, kot neke vrste osnovna šola za konje. Iz stališča jahača, je spoznavanje eventinga neke vrste nadgradnja progaram KZS - Jahača 2. Ko konj že skače kavalete oz. manjše zapreke je korektno, da mu predstavimo te vrste gibanja tudi v naravi. Skozi takšno »osnovno šolo« pridobivanja izkušenj, konj pokaže tudi v katera konjeniška disciplina ga bolj veseli. Bolj ko je konj sposoben v več disciplninah se lahko uspešno izraža.

Ne prikrajšajte vašega konja za vsesplošen osnovni razvoj. Dajte mu možnost, da vam šele po pridobljenem vsestranske znanju sam pokaze, kaj želi. Vedno se najprej vsestransko ukvarjajte s konjem, vedno NAJPREJ JAHAJTE EVENTING

Eventing je čudovit, ker omogoča jahanje iz užitka vsem, tudi tistim, ki ne znajo dovolj, da bi konkurenčno tekmovali v dresuri in ne dovolj, da bi tekmovali v visokih parkurjih, hkrati pa omogoča jahanje po terenu, kjer jahač in konj najbolj

OSNUTEK

uživata. Taka prosta in vsestranska ježa je idealna osnova za vse večje obvladovanje konja tudi v zahtevnejših pogojih. Stopnja ujemanja jahača in konja temelji na njuni želji in volji, ter izhaja iz razumnega nadgrajevanja njunega druženja. Tako lahko to sožitje jahača in konjav okviru eventinga, spontano pripelje do najvišje zahtevnosti kot je poznamo v konjeništvu.

Omogočite konju občutek napredka in osebnega zadovoljstva tudi z gibanjem v naravi.

Jahači, ki so se s konjem udeležili krosa, so povedali, da so konji na krosu razvili galopski skok, da so po nekaj zadržanih skokih dobili veselje do skakanja, da so konji začeli iskati skok in da so dobro pokrivali teren. Številni so tudi povedali, da so s krosom pridobili večjo kontrolo nad konjem, da so konji, ki so prej v parkurju gledali zapreke premagali to težavo in da so s krosom povečali medsebojno zaupanje s konjem.

OSNUTEK

Uvod

Eventing je čudovit, ker OMOGOČA JAHANJE IZ UŽITKA VSEM, tudi tistim, ki ne znajo dovolj, da bi resno tekmovali v dresuri in ne dovolj da bi resno tekmovali v preskakovanju zaprek, hkrati pa omogoča jahanje po trenu, kjer jahač in konj najbolj uživata.

Vendar dokler ne znaš osnov dresure ni smiselno začeti s skakanjem in dokler ne znaš tega dvojega (vsaj za jahač 2), tudi ukvarjanje s krosom ni smiselno. Tako ugotovimo, da je eventing praktično nadaljevanja programa jahač 2, kot da bi imeli npr. imeli program jahač 3 če parafriziram.

Vsestranska ježa (eventing) je idealna osnova za vse večje obvladovanje konja tudi v zahtevnejših pogojih.

Stopnja ujemanja jahača in konja temelji na njuni želji in volji, ter izhaja iz razumnega nadgrajevanja njunega druženja.

Tako lahko to sožitje jahača in konja eventing spontano pripelje do najvišje zahtevnosti kot je poznamo v konjeništvu.

Apel

»Pri začetkih treninga krosa moramo več delati na sebi kot na konju.« ***Lucinda Green.***

Konjeva narava gibanja po terenu je bližja kot jahačeva.

Konj potrebuje samo korektna navodila.

Jahač pogosto konja s svojimi pogledi (ali frustracijami) pri tem celo moti.

Zakaj je znanje eventinga odlična podlaga za varno jahanje po terenu?

Jahanje v naravi je v užitek konju in jahaču, vendar pri tem pretijo številne pasti.

Se jih zavedamo?

Za vsako jahanje, je potrebno sistematično učenje in treniranje. Za varno jahanje po terenu je sistematično učenje in treniranje še toliko bolj nujno.

Koliko sistematičnih treningov jahanja na terenu ste že videli?

Največja nevarnost za nesrečo je, da mislimo, da znamo, največja nevarnost za odgovornost je, da mislimo, da to poznamo!

Bodimo pozorni ko:
- ko se gibljemo po nagnjenem terenu ali v zavojih zaradi oprijema (nevarnost zdrsa)

OSNUTEK

- ko se gibljemo po klančinah, ker konj sam spremeni ritem
- ko jahamo v koloni lahko prihaja do naleta ali večjega prostora, zaradi česar lahko konj, ki zaostaja nekontrolirano pospeši
- ko jahamo v skupini so konji podvrženi reakcijam vezanim na čredni nagon
- ob nemiru enega konja se nemir prenese tudi na drugega, konj se lahko zato požene v dir proti domu
- ko želimo preskočiti, kakšen jarek, hlod ipd., pa prej ne preverimo podlago odrivnega in pristajalnega mesta
- kam bo kdaj konj stopil moramo imeti vedno na očeh
- ko želimo galopirati moramo biti sigurni kako bomo kontrolirali tempo, kako bo konj reagiral ob nepričakovanih pojavih, kam se bomo ognili ob srečanjih z drugimi ljudmi, vozili ipd., kje bomo konja ustavljali (kje bomo lahko delali krog za umiritev ali zaključek galopa).
- med galopom lahko vsaka neravnina na terenu nenadno poruši konjevo in posledično tudi jahačevo ravnotežje
- ko konja obrnemo proti domu, se njegova narava močno spremeni
- ko galopiramo jahamo po visoki travi smo pozorni, da v travi ni kakšne luknje
- ko prečkamo vodo ima lahko dno tudi kakšno luknjo ali skalo, vejo, odpadek ipd.
- konj lahko na terenu stopi tudi na kak nevaren predmet (steklovino, žebelj, pločevinko ali drug odpadni material), ki je lahko tudi pod površino zemlje ali skrit med vegetacijo
- pri gibanju po poraščenem zemljišču lahko naletimo na nizko vejo, ki nas lahko oplazi po obrazu ali celo sname iz konja.
- Kadar jahamo v koloni ne umikamo oz. prijemamo vej, ker bo sprožena veja udarila jahača za nami!
- v mokrišča se lahko konj pogrezne tudi tako globoko, da ne more sam več ven
- v naravi se pogosto kakšna žival potuhne in odskoči oz. odleti šele ko je tik pod konjevimi nogami
- nekateri konji se lahko vznemirijo ob nenavadnih objektih ali predmetih (npr. dežnik), negotovost lahko pokaže tudi v

prehodu v temnejša območja, večje klančine, mostovi, predvsem pa v vodo.
- nekateri konji se lahko vznemirijo tudi zaradi nenavadnih oblik drugih njim podobnih živali (krave, osli in kdaj tudi pujsi) ali na nenavadno početja konj (spini, vzpenjanje, vleka voz, dir…)
- vse ljudi, ki jih srečamo jih lepo pozdravimo, nič ne stane je pa odraz kulture!

Dodatne nevarnosti na terenu:
- lahko pride do padca konja in/ali jahača
- lahko pride do poškodbe konja, jahača tretje osebe,
- lahko konj »samo« izgubi podkev ali
- imamo težave z opremo….
- lahko naletimo na vremenske neprilike ali
- orientacijske in ali časovne zagate (nevarnost teme, sploh če je del poti po cesti)…
Pri jahanju po cesti tveganje predstavlja tudi:
- na asfaltu je s kovanim konjem večja možnost zdrsa, sploh na klančinah
- vozniki ne pričakujejo konjev na cesti, zato se jim ob srečanjih težje ognejo. To je treba upoštevati tudi na manj obljudenih poteh, kjer lahko pridrvi samo kak kolesar!
- vozniki pogosto nimajo občutka za konjeve čute, zato peljejo mimo konja prehitro ali preblizu
- različna vozila imajo različno podobo in zvoke, kar lahko konja prestraši
- na cesti bodimo vedno dobro označeni (žive barve in odsevniki) ponoči bodimo tudi osvetljeni!
- če nas ljudje, ki se jim približujemo ne opazijo, jih opozorimo nase z vljudnim pozdravom.

Vse te izkušnje lahko dobimo s sistematičnim pridobivanjem znanja in izkušenj.

Najdražja je šola, ko se kaj zgodi!

HKRATI

NIKOLI NE POZABI, DRUŽBA BO KONJENIŠTVO ODOBRAVALA, DOKLER BODO IMELI O NAS POZITIVNO MNENJE!

TUDI TI SI KONJENIK IN NA TERENU S SVOJIM VZORNIM VEDENJEM PREDSTAVLJAŠ CELOTNO KONJENIŠTVO!

TRENING KROSA

Kako začnemo s treningi?

Konju, ki smo ga pripravili za skoke do 100 cm, začnemo v maneži dodajt različna polnila. Vse nove stvari najprej uporabljamo kot polnilo. Ko konj sprejme zapreko umaknemo drogove nad polnili in dobimo kros zapreko z zasloni.

Delo v maneži naj bo sicer zanimivo, tudi če ne trenirate za eventing:

OSNUTEK

Konj je boječ a hkrati radoveden, ko oboje premaga, je samozavesten in ima poseben izraz zadovoljstva!

Večina sproščujočega ohlajanja konaj izvajajmo izven maneže. Med tem ko se konj navadi okoliških travnikov, preselimo del dela s konjem na ta območja. Sproščenga konja moramo voditi v vseh treh hodih v istem ritmu tudi na nagnjeni podlagi!

Nato vse te ovire postavimo tudi na travo, vključno s polnili, ki smo jih že skakali v maneži. Začnemo spet postopoma (najprej parkur ovire, lažja polnila, zahtevnejša polnila, odstranitev drogov, odstranitev zaslonov). Na travnati del se vedno preselimo po končanem skakalnem treningu v maneži. Na travi nato naredimo par bistveno lažjih skokov kot v maneži, da konju postane kros užitek. Če konj pri tem delu pokaže nervozo, se vrnemo v manežo, kjer konja sprostimo in tako ponavljamo, dokler konj ni sproščen tudi ob delu na krosu.

OSNUTEK

Kako treniramo eventing?

Evenitng se trenira pretežno v maneži od tega delamo večinoma na povezavi konja in jahača pri različnih aktivnostih. Izvajamo treninge dresure in preskakovanje zaprek v maneži. Oba klasična treninga vključujeta tudi delo z elementi na tleh (drogovi, kavalete…) Dodaja se samo še različne strukture zaprek, v disciplinah L in višje pa tudi ožje zapreke. Teren se jaha bolj za sprostitev.

Večkrat absolviran kros poligon ne predstavlja več iziva, prinaša pa veliko veselja in sproščeno delo. Zato priporočamo 5 -10 kros zaprek v bljižini vsakega konjeniškega centra.

Ko želimo konja pripraviti na tekmovalni preizkus moramo zraven domačih treingov obiskati tudi kakšno drugo kros progo. Trenutno imamo te možnosti v Ljubljani, na Prestranku in v Mariboru. Sicer pa so v neposredni bljižini Slovenije

številne kros proge, ki se jih lahko preizkusi. V Sloveniji imamo tudi to možnost, da se lahko v okviru segrevanja na tekmovanje preizkusi poligon tudi s konjem, tako, da je kros prijetno doživetje, tako za jahača kot konja.

Konji, ki so absolvirali vse elemente eventinga ne potrebujejo veliko treninga na gostujočih kros progah. Kot trening je za konja praviloma dovolj, če se med sezono udeleži več kot 5 tekmovanj. Tako v krosu delamo bolj korekcijske treninge (namenske treninge glede na specifiko določenega konja), klinike (treninge pod vodstvom vrhunskih trenerjev). Ostale stvari treniramo doma.

Glavni del treninga krosa za višje kategorije (L in več) je distanco na (30 m) odjaht 7, kot tudi 6 galopskih skokov (dolžino galopskih skokov postavljamo že na kontra stezi). Izziv povečamo, če zapreke ožamo (do 120cm) in/ali če v tej krivi liniji povečujemo lok (do 90stopinj). Del treninga krosa je tudi skakanje zaprek pod kotom, čeprav bi moral biti to že del treninga za jahanje parkurjev na čas ali jahanje baražev!

OSNUTEK

Postavitev konja na kros progi

Pri krosu moramo konja z nogami natančno (in po potrebi odločno) voditi (prijeti z nogami), da se giblje do centimetra natančno po določeni poti. Hkrati naj bo roka nizko, nad vihrom (linija od zvale preko zapestja do komolca pa ravna). S tem konju določamo natančno smer in konstanten ritem. Ko spreminjamo tempo ali lovimo mesto odriva pred zapreko, dolžino galopskih skokov določamo s pravilnim prenosom teže in listi.

Z dobrim opazovanjem proge in dobrimi odzivi, moramo konja voditi, pripraviti in z maksimalno skoncentriranimi dejstvi peljati proti zapreki. Večji ko je potreben nadzor močnejša oz. bolj budna so dejstva in koncentracija.

Na daljših razdaljah med zaprekami konja umirjamo, sproščamo, skrbimo za delovni ritem in ohranjamo stik s konjem.

OSNUTEK

Dejstva

V zahtevnih situacijah mora biti konj hitro odziven na dejstva. Temu v žargonu rečemo tudi, da mora konj »biti propusten«.

Noga –list

Konj je v objemu med jahačevimi nogami. Noge so motor in budno spremljajo, da ima konj dovolj zamaha, hkrati pa skrbijo, da se giblje v točno določeni smeri.

So sproščeno ob konju in se v trenutku odzovejo, že, če pride do malenkostnih odstopanj oz. konjevih pomislekov.

Noga je »na konju« tudi pred vsako zahtevnejšo nalogo, sorazmerno s stopnjo zahtevnosti.

Smer in mesto kjer bo konj preskočil jahač natančno določa glede na lego tudi naslednje zapreke.

Glas

Na krosu s konjem uporabljamo vsa dejstva, pogosto tudi verbalno komuniciramo z njim, vsaj v kritičnih situacijah (npr. če moramo pred zapreko močno skrajšati) kot tudi za

pospeševanje, vzpodbujanje, umirjanje ipd. Vsekakor glas pogosto uporabljajmo tudi za pohvalo, saj konju daje informacijo, da je na pravi poti, ga pomiri in mu dviguje samozavest. Če ga uspemo pri tem pogladiti, je učinek še toliko večji.

Težišče

Prvo dejstvo (orodje) je težišče jahača, tako za pospeševanje in pojemanje hitrosti kot za zavijanje. Vadimo, vadimo, vadimo, v koraku, v kasu, v galopu, s pretirano spremembo težišča in minimalnimi drugimi dejstvi (čim manj noge in nič roke) konja usmerjamo po zamišljeni poti in delamo podaljšanje korakov, skrajšanje in prehode.

Ostala dejstva so močnejša in jih vključujemo po potrebi oz. močnejša dejstva uporabljamo, zato da konj razume blažja.

OSNUTEK

Težišče je dejstvo, ki na konja deluje na blag in prijazen način. Z razbremenitvijo je odličen inštrument za umirjanje konja me težjimi mesti na krosu. Delovanje s težiščem omogoča tudi najlažje zbiranje konja.

Oči – Fokus

Oči so receptor za jahačevo ravnanje. Jahač mora opaziti vsak detajl, ter se osredotočiti na izvedbo naloge. Konju sproti sporoča, kako naj opravi nalogo, katero vidi konj s svojimi očmi, tako padeta v isti fokus.

Če konj reagira samo na dejstva je njegovo gibanje precej avtomatizirano. Ko konj deluje tudi v fokusu z jahačem se giblje bolj agilno in naravno, kar prinaša večjo sigurnost in lahkotnost gibanja.

Skupen fokus je stvar medsebojne povezanosti in zaupanja.

Ker konj zaznava kam in kaj jahač gleda pride do povezanosti. Ta povezava ni absolutna. Jahač mora konju ves čas sporočati kam gleda, kaj želi in konja detektirati ali ta povezava obstaja.

Močnejša ko je povezava manj jahač to spremlja. Ob dobro vzpostavljeni povezavi je lahko past že desetinka, v kateri se povezava npr. zaradi zapletenosti kakšne naloge pretrga. Ker se jahač in konj zanašata na vzpostavljeno povezavo oba samozavestno izvajata svojo nalogo. Ravno zaradi te samozavesti je korekcija zahtevna in pogosto prepozna, da bi se naloga lahko izpeljala po prvotni zamisli. Zato ob zapletenih nalogah fokus kontroliraj vsako desetinko. Vsako desetinko mora jahač vedeti kam konj gleda, kaj razmišlja, kakšen je njegov fokus!

Konj mora nalogo razumeti, zato na treningu izvajamo vaje za iskanje skoka in podobne vaje. Tako lahko konj naloge v okviru svoje diskrecije svobodno izvaja. Vendar je lahko kljub temu konjev fokus od jahačevega zamaknjen, ker:

- Konjev pogled ni vedno enaka kot jahačev
- je na enem mestu več elementov in se konj fokusira oz. išče skok preko sosednjega elementa

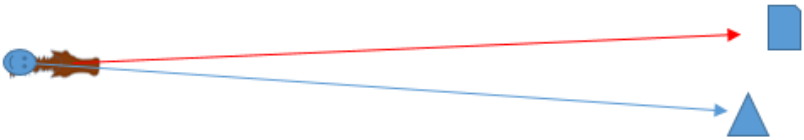

- ker bi naj določeno zapreko preskočil tako postrani ali tako zelo na robu, da razume, da mora mimo – gleda mimo tega elementa.

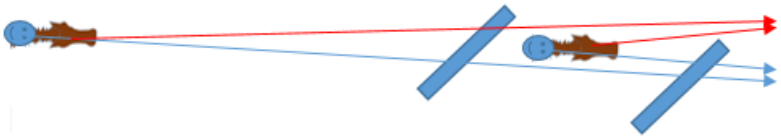

Na razdalji dveh, treh galopskih skokov, ko se da še konjev fokus korigirat, je lahko tako diskrepanca med različnimi fokusi skoraj nerazpoznavna. Ob približevanju h oviri se ta kot veča in lahko prepozno opazimo, da fokusa »strižeta«. Centimeter, dva zamaknjena fokusa na izhodišču, lahko do ovire oddaljene 10 ali več metrov pomeni o usodni zamik fokusov.

Maksimalna interakcija fokusa med jahačem in konjem je, ob tem ko konj samostojno izvaja naloge pomembna predvsem v momentih:

- težje razumljenih nalog,
- zatikanja med izvedbo,
- potrebe po preciznosti izvedbe,
- lovljenja elementov skoka tesno med zastavicami

Odzivnost

Pravočasno pred zaprekami preverimo kontrolo in če se ne odziva začnemo z zbiranjem konja. Če so odziva s kontrolo odjahamo do zapreke, zbranost in koncentracijo pa zahtevamo zgolj nekaj galopskih skokov pred samo zapreko.

Koncentracija

Skačemo zapreko po zapreko, niti v kombinaciji nismo z mislimi na drugi zapreki. Misel na skok zajema že opisan prihod vključno z misijo o oblikovanju skoka glede na vrsto zapreke, doskok in težavnost naloge takoj po doskoku (npr. kombinacija v ovinek..).

Nikakor pa ne smemo biti pri lažji zapreki že z mislimi na težji, kasneje prihajajoči zapreki ali nalogi….

Tempo

Osnovni tempo se učimo tako, da na krožni poti z zelo blagimi ovinki, odmerimo distance od 450 do 550 m. Konja pustimo, da teče v ravnotežju in da ohranjamo rahel kontakt. S treningi

OSNUTEK

tempo povečujemo, tako, da konj ne zgublja ravnotežja in jahač ne kontakta. Delovni tempo je tudi do 10% višji, kot je predpisan v kategoriji za katero se pripravljamo.

Na kros progi v ovinkih zmanjšamo tempo, da preprečimo zdrs. Pri zahtevnih nalogah spustimo tempo, da ima konj čas pogledati situacijo in razumeti nalogo. Proti običajnim zaprekam ne zmanjšujemo tempa. Razen, če nimamo dovolj stika s konjem, potem moramo pred zapreko iskati zbranost kar praviloma pomeni tudi zmanjšanje tempa.

Ves čas dela moramo imeti »motor« za poganjanje konja (noga, sedišče, ravnotežje), aktiven. Kot pri avtomobilu moramo izbrati v kateri prestavi bomo katero nalogo izvajali potem pa skrbeti, da motor konstantno poganja kolesa naprej, ne glede na to v kateri prestavi jahamo. Tudi, če prestavimo v prvo prestavo moramo skrbeti, da čez nalogo peljemo z močnim navorom, z močno aktivnim motorjem, ki natančno določa konjev okvir, zamah, smer in konec koncev tudi tempo.

Tempo ohranjamo čim bolj enakomeren, saj je prilagajanje tempa zaradi težavnosti na progi najpogostejši razlog za prekoračitev časa na tekmi.

Razvijanje tempa se učimo, tako, da na treningu štejemo galopske skoke med zaprekami, npr., ko jahamo delovni galop nam npr. med dvema določenima zaprekama pride 20 galopskih skokov, ko jahamo isto distanco srednji galop moramo priti skoz na 18 galopskih skokov, ko jahamo tekmovalni tempo pa na 16, zmagujejo tisti, ki isto distanco odjahajo na 15 in še vedno ohranjajo kontrolo. Pri mladih jahačih in konjih je pomembno samo to, da gredo čez progo lep delovni tempo, na daljših distancah med skoki pa rahlo dvignejo tempo, tako, da konj in jahač še vedno uživata in imata spontano kontrolo nad celotnim dogajanjem.

OSNUTEK

Pri prehodih (iz svetlega na temno, iz ene na drug nivo ali celo na drugo podlago, skozi kašen ožji prehod – most, prehod med rastlinjem, med škarpami, podhodi ipd.…), predvsem pa pri suhih rovih, gremo s težno malo nazaj, saj lahko pričakujemo, da bo konj zmanjševal tempo ali celo zaplesal.

Skrivnosti krosa

Skrivnost krosa je v tem, da konju pustimo, da opazuje, brez da bi za malenkost zmanjšal tempo, kaj šele, da bi za malenkost zavil iz zadane smeri.

Negotovost (konja in jahača) pred težavno zapreko na treningu zmanjšujemo tako, da pred zapreko postavimo drogove za razdalje 3 (v maneži) oz. 4 metre (v naravi), to

omogoča, da konj pride na korak, kar poveča tudi fluidnost izvedbe.

Skačemo različne zapreke, jih otežujemo (npr. z pregrinjali) dodajamo nenavadne predmete in stvari, ter jih iz nenavadnih stvari tudi sestavljamo.

Kondicijska pripravljenost

Do kategorije 1* konj ne rabi posebne kondicijske priprave saj tempo krosa znaša samo od 450 do 500 m/min in kros traja samo od 3 do 6 minut. Dovolj je, da je konj v rednem treningu in da z jahačem vzdržujeta tekmovalno kondicijo.

V višjih kategorijah je pomembna tudi kondicijska pripravljenost, v smislu kardio treningov in treningov za pridobivanje (tekaške in skakalne) moči. Med to spada

predvsem intervalni trening, delo z dodatnimi obremenitvami (praviloma delo v hrib, redkeje tudi vleka težkih stvari) in trening eksplozivnosti.

Komunikacija s konjem

Konj ima pravico ob približevanju oviri vprašati in pripravljene moraš imeti odgovore:

VPRAŠANJE	ODGOVOR – v mislih	ZVOK
Kaj je to?	Nič hudega le mirno naprej	Cmokanje
Kaj k hudiču je to?	Ovira, prava ovira	Ajde
Zakaj moram tja zraven?	To je del najine naloge	Greva
Kaj bi naj jaz tam počel?	Na krosu sva	Cmokanje
Zakaj moram še bližje?	Hallo, jaz sem pilot	Ajde
A je to kaj nevarnega	Zaupaj mi, ostani z mano	Greva
A je to za preskočit?	Ja res je za preskočit	Greva
A lahko pogledam?	Ja seveda	Cmokanje
A si lahko v miru ogledam?	Ne videl si, kar si moral	Ajde
A lahko grem bolj počasi	Ne, ostani v ritmu in smeri	Greva
A res moram skočit?	Da, konec vprašanj!	Ajde
Joj strah me je!	Ne skrbi, sem s teboj	Greva

OSNUTEK

Spuščanje vajeti

Konj mora biti pripravljen delati v vseh situacijah zato na treningu pogosto vajet zelo popuščamo:

- v vseh hodih
- na razgibanem terenu,
- pred, med in po skoku,
- v kombinaciji (tudi v kombinaciji pred ožjimi zaprekami – kolikor je to sprejemljivo ob pogoju uspešne izvedbe in seveda, ko konj išče skok).

Svoje ravnotežje na skoku vadimo z vajami skakalne

gimnastike, kamor med drugim sodijo kavalete, kombinacije, vrste, in-out, skoki v odročenju, z rokami za vratom, navpično, ipd.

Konj bo sledil popuščanju vajeti, če jih bomo tudi pobirali z zelo velikim občutkom !!

Za sproščanje in gimnastiko konja, ga lahko jahamo na pol dolge vajeti tudi na progi za kros in preskakujemo nižje zapreke.

Ravnotežje

Ravnotežje konju primarno določamo s položajem sovjega telesa. Smer mu določamo s stranskimi nagibi (poglobljena teža v peto in obremenjena notranja sediščna kost – ne z nagibom glave ali zgolj zgornjega dela jahačevega trupa)

Nagibi po smeri v kombinaciji s sediščem in listi določajo tempo, ritem zamah...

Kako nogo na konju postaviti v pravilen položaj?

Tekom raziskav in treningov sem razvil vajo, ki bi jo moral osvojiti in utrjevati vsak jahač:

1. v stremenih vstane maksimalno visoko na prste
   - kolenom pusti, da prosto drsijo navzgor ob sedlu
   - ko je v najvišji možni točki, močno stisne kolena

OSNUTEK

OSNUTEK

2. v stoječem položaju se drži samo s koleni in meči/nog
   - spusti stremena tako, da dvigne prste in teža gre sama v peto

3. z »nogo na konju« sede v sedlo

Vaja se izvaja se v položaju stoj in koraku. Lažje tudi v galopu kot v kasu.

S to mojo vajo dobi jahač občutek kaj pomeni teža v peto in noga na konju!

Pri ravnotežju po vzdolžni osi se prenos jahačevega ravnotežja uravnava z višino oz. globino seda, kot prenosom težišča (da jahača ralo vleče nazaj ali naprej).

Pri vzpenjanju se privzdignemo (teža gre na prste), položaj ni zgolj toliko naprej, da so stremenice navpično, temveč še naprej za stopnjo, ki nam omogoča, da ob konjevem impulzu naprej ne pademo iz ravnotežja nazaj (potem se lahko lovimo samo še na vajeti). Ravnotežje lovimo s spuščanjem in dvigovanjem pet!

Pri spuščanju s konjem navzdol smo v lahkem sedu s težiščem nazaj (telo oz. prsni koš se nagne naprej, zadnjica oz. boki se pomaknejo nazaj!), toliko, da ostajamo v ravnotežju, kar pomeni, da:

- ob upočasnitvi gibanja oz. v slučaju da konj na spustu predčasno odrine in skoči v globino ne »pademo na nos« in

OSNU

- hkrati, dajemo konju potrebno komoditeto s tem, ko smo s telesom sproščeni pred lastno vertikalo, to nam omogoča tudi, da ob pospešku oz. zdrsu konja ne pademo s težo preveč nazaj.

Lastno težo amortizirano preko kolen in gležnjev, sploh kadar zaradi zahtevnejše naloge ostajamo za oz. na vertikali. Če preidemo v kas, sploh pa, če preidemo v korak amortizriamo našo težo izmenično, tako rahlo razbremenimo tisto stran, na kateri konj stopa pod sebe z zadnjo nogo oz. v času ko se konjevo pleče premika nazaj proti nogi jahača.

Pri skokih čez naravne ovire je težišče v primerjavi s skoki v parkurju praviloma pomaknjeno malenkost bolj nazaj, zato na krosu, sploh pri dolgih skokih jahač ostaja na pol v sedlu in ne tako naprej, kot to vidimo v parkurju, vendar z enakim položajem rok (ne pred konjevimi prsmi)

Ko konj zgubi ravnotežje smo prizanesljivi na vajetih, vendar

jih ne spuščamo preveč, da se tudi on lahko lovi na našo roko (enako kot mi na roko lovimo svoje ravnotežje).

Skok iz ovinka

Treniramo skoke izza ovinka, tako da galopiramo vzporedno ob zapreki nato obrnemo na zapreko praviloma v treh (ali celo dveh) galopskih skokih. Pomagamo si tako, da na tla postavimo drogove. Najprej skačemo iz večjega ovinka z več galopskimi skoki in čisto nizko (kavalete), nato krivuljo manjšamo in zapreke višamo glede na fluidnost izvedbe.

Obračanje po skoku

Tako kot vadimo skoke iz ovinka, tako vadimo tudi hitro obračanje in ovinke po skoku, ter kasneje na tej krivulji postavimo stožec ali dodatno (kavaleto, zapreko…). Število galopskih skokov je odvisno od višine zaprek in zaobljenosti krivulje. Z vajo lahko

povečujemo tempo in jahamo daljšo linijo ali celo kak galopski skok manj. Zadeve lahko stopnjujemo šele ko dobimo primerno fluidnost (ne sme se konja lomiti v krivini)

Skok iz kasa

Treniramo skok iz kasa (z drogom, položenim na tla 2,5 m pred oviro – drog se zaradi povečanja težavnosti lahko bliža do 2 m in oddaljuje do 3m od ovire) iz kasa se skače maksimalno do višine, ki za 20 cm presega višino na tekmi. Manjše višine iz kasa treniramo tudi brez droga.

Skok iz koraka

Treniramo skok iz koraka (z drogom, položenim na tla na 1,5 m pred oviro – drog se zaradi povečanja težavnosti lahko bliža do 1 m in oddaljuje do 2 m od ovire) iz koraka se skače maksimalno do višine, ki je 40 cm nižja od višine na tekmi.

Natančna izbira mesta preskoka

OSNUTEK

Skoke treniramo vedno natančno na tistem delu ovire, ki si mi zamislimo. Pomagamo si z drogovi, ki jih pod pravim kotom položimo na vrh ovire in na tla ali samo s stožci oddaljeni od ovire 1 m (nakar stožce bližamo oviri ali celo umikamo), skačemo lahko čisto desno, čisto levo. To vajo delamo tudi na ovirah, ki niso vodoravne (npr. da je zgornji drog tudi pod kotom do 45 stopinj glede na podlago) in skočimo najprej skrajno na eno stran, kjer je drog lahko praktično na tleh prav tako skočimo skrajno na drugi strani, kjer višina lahko krepko presega meter (odvisno tudi od kota).

Pri preskakovanju zaprek obstaja pravilo, da skočimo po sredini in praviloma naravnost na zapreko. To pravilo velja tudi pri krosu, kadar ni drugega strokovnega razloga, za izbiro drugega mesta preskoka. Npr. nižji oz. ožji (lažji) del zapreke, boljše odrivno mesto, lažji prihod, ugodnejši pristanek, boljše izhodišče za nadaljevanje poti (npr. na naslednjo zapreko).

Prihod na skok

Zapreke lahko skačemo tudi pod kotom, vendar kot pod katerim bomo skočili zapreko postavimo pravočasno in ne zadnji trenutek. V kombinacijah, ko ne gre drugače je potrebna toliko večja zbranost. Težišče jahača mora biti zravnano tako, da če konj nenadoma zmanjša hitrost s težo ne pademo naprej, hkrati pazimo, da nismo preveč nazaj, ker lahko skok zasedimo. Če slučajno zasedimo smo s konjem prizanesljivi na roki (spuščamo vajeti kolikor nam omogočajo zahteve na progi). Istočasno mora konj biti tako močno voden z nogami, da ne zapleše na stran.

OSNUTEK

Ozke zapreke

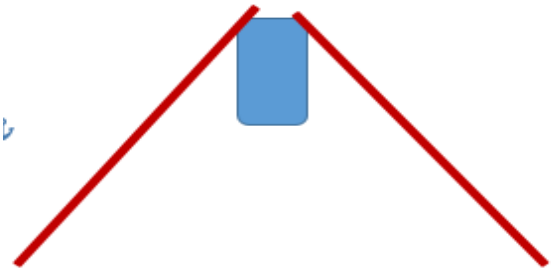

Prihod ogradimo z drogovi, s podložnimi drogovi ali ograjicami, ki so bistveno širši od zapreke,

ali

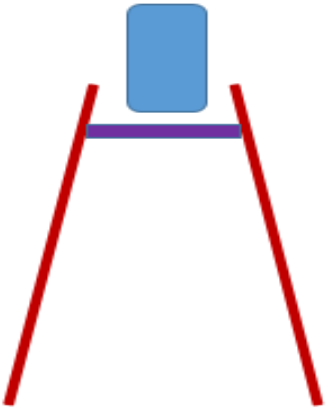

z premagovanjem nižjih ozkih zaprek katere dvigujemo

Pri skakanju preko ozkih zaprek, je dobro pred zapreko na razdalji galopskega skoka (3-3,5m) ali dveh (6-7m) postaviti na tla drog ali kavaleto.

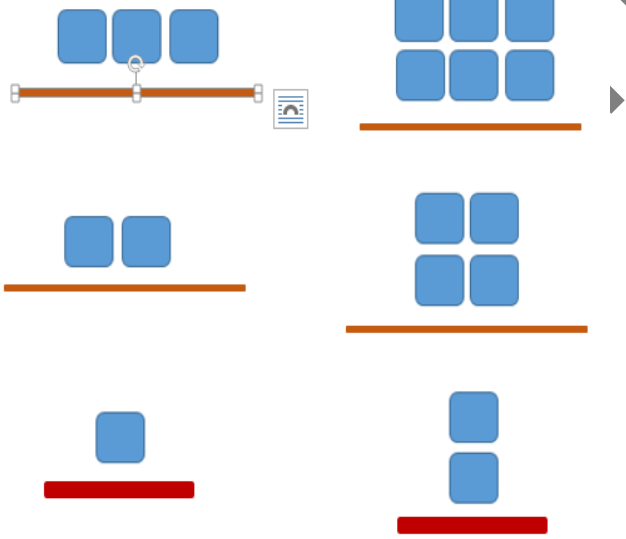

S premagovanjem zaprek iste višine katere ožamo ipd. Pri ozkih zaprekah lahko skačemo samo tisto kar bo konj 100% skočil. Če konj odvije samo enkrat je to zapisano v njegovih možganih za vedno! Če konj pri eventingu odvija je to 10x večja težava kot, če se pred zapreko ustavi.

Skok brez zaslona

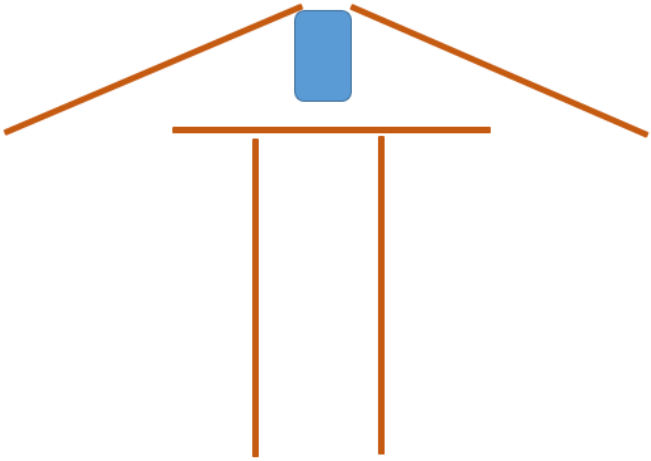

Treniramo tudi skoke brez zaslonov (blend, stojal ipd.). Najprej čez usločene strukture, kasneje tudi čez vpete. Večina teh vaj se dela v maneži, pri čemer si pomagamo s klasičnimi zaprekami, katerim dodamo drogove

Iskanje skoka

Konja pripravimo tako, da sam išče skok. Pripravimo ga tako, da na medsebojne razdalje 3m, položimo 4 drogove na krivuljo s premerom velikega kroga (20M) nato 3m za zadnjim drogom na isti krivulji postavimo zapreko. Ob tej zapreki postavimo zapreko pod kotom 45 stopinj še drugo zapreko. Jahamo najprej na krogu prvo zapreko nato iz kroga čez prvi drog naravnost proti drugi zapreki daljšamo galopske skoke (tako bo konj sam iskal »zunanji« skok, ki mu je lažji in zato bolj privlačen...) Iskanje skoka je še toliko pomembneje v kombinacijah, saj kljub temu da konja »primemo« (močna noga, težišče nazaj in roke globoko v naročje), se lahko hitro izogne (derobira) zapreki, če ne išče skoka tudi sam!

OSNUTEK

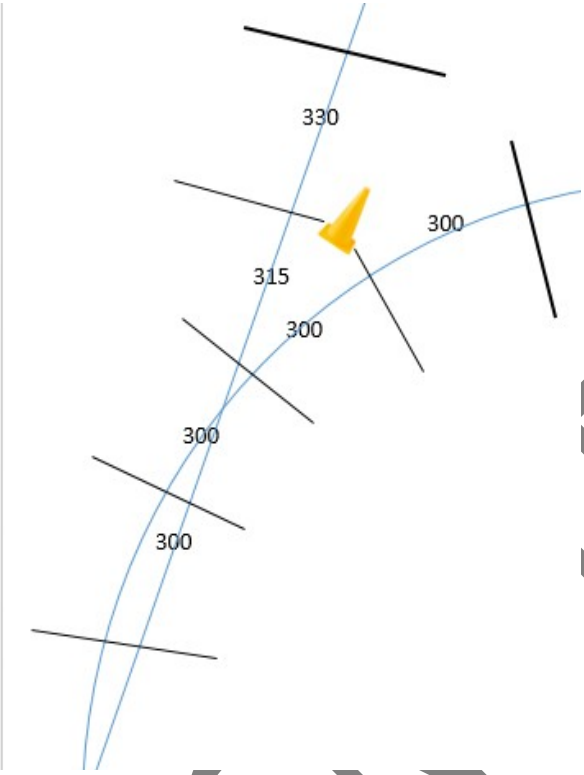

Izbira pot in skoka

Konj ne gre ne ogled proge, zato se naenkrat znajde v situaciji različnih elementov.

Na progi so nameščeni tudi elementi, ki konja ovirajo pri njegovi idealni poti.
Na spodnji skici vidimo da se lahko kombinacija odjaha okoli smrečice po daljši rdeči poti ali naravnost po zeleni poti, na tesno in pod koti, kar prinaša večje tveganje, a hkrati prihrani nekaj dragocenih sekund.

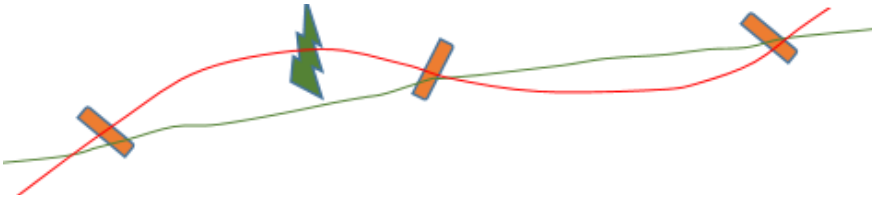

Na progi so trudi druge zapreke, ki konja zavajajo. Spodaj vidimo zapreko B1, ki zavaja. Če prijahamo naravnost (željena rdeča črtkana linija) konja potegne najprej na zapreko B1. Ko konja potegnemo vstran, ga vržemo iz ravnotežja in zato pred zapreko B2, če smo premočni s korekcijo zavije levo ali če korekcije smeri ne prime zavije desno od zapreke. Pravilna izbira poti je označena z zeleno linijo.

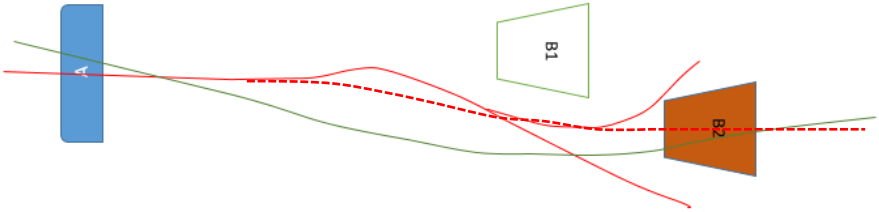

OSNUTEK

Skok pod kotom

Pri krosu prihod na zapreko ali sama oblika zapreke v težavnejših kategorijah pogosto zahteva prihod in skok pod kotom. Zato treniramo tudi ta element. Ob prihodu na skok pod kotom konju zapreko čim prej pokažemo in mu predstavimo naše videnje ter zahteve.

Skok preko vogala je vedno skok pod kotom.

Prihod na skok čez vogal je praviloma na sredini in naravnost, če se ga jemlje na odprti strani, se mora smer skoka pomika v smeri zaprte strani kota in obratno, če skačemo bolj na zaprti strani se lahko smer skoka pomika rahlo tudi proti odprtemu delu kota.

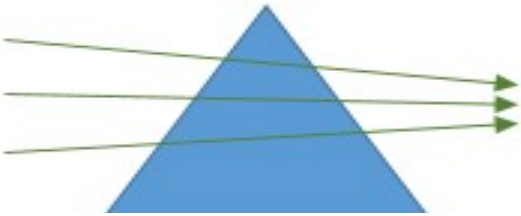

Voda

Konja navadimo najprej na vse oblike poslušnosti, vključno z premagovanjem stopnic, teras, suhih jarkov ipd. nato mu vodo predstavimo na sproščenih vajetih, saj konj zaradi odboja vidi vodo kot luknjo brez dna . Šele, ko se konj v vodi zabava, je pripravljen tudi za skok v vodo.

TEK

Voda se trenira v vseh oblikah, da čez njo hodimo, kasamo, galopiramo, naredimo skok iz vode, skok v vodi in na koncu

skok v vodo. Če mlad konj neizkušen konj noče v vodo, mu vodo dobro predstavimo, tako da delamo kroge, v katerih se z vsako krožnico bolj približujemo vodi. Roka je mehka, ko želi pogledati (in povohati) mu pustimo vajeti, kolikor jih rabi in vsi vzemimo čas. Manj ko bo sile v prvih korakih manj bo nelagodja v vodnih kompleksih tudi sicer. Ko vodo spozna ga med direktnim približevanjem sami ustavimo tik preden imamo občutek, da se bo ustavil on. Raje prej, kot da nas preseneti. Konj se ne sme NIKOLI sam ustaviti, vedno mora iti naprej. Če konj želi zaviti iz smeri mu ne dopustimo, temveč ustavimo, ter odstopamo in poskusimo ponovno.

Če bo konja preplavil adrenalin, bo v njem manj zaupanja. To približevanje ponovimo največ še enkrat in mu potem vodo ponovno predstavimo. Dobro izrabimo načelo postopnosti, vendar pri tem ne smemo konjevega občutka dejanskega strahu enačiti s konjevim upiranjem.

Prvo potrebuje čas, drugo odločnost.

Konj mora v vodi ostajati v enakem okvirju kot pri ostalem delu. To je pogoj, da lahko premagujemo ovire v vodnem kompleksu. Za to vajo delamo v vodnem kompleksu tudi prehode hodov v enakem okvirju in podaljšanje ter skrajšanje tempov s sorazmerno podaljšanim oz. skrajšanim okvirjem. Te vaje prenesemo tudi na vstope in izstope iz vodnega kompleksa, pri čemer postopno manjšamo tudi kote vstopov v vodni kompleks.

OSNUTEK

Ob vstopu v vodni kompleks moramo tempo prilagoditi glede na naklon brežine ali če gre za skok na višino seskoka v vodo, kot tudi glede na globino vode (globina je lahko max. 30 cm). Ob ogledu proge preverimo tudi kompaktnost dna, kjer bomo pristajali in pot po kateri bomo jahali v vodnem kompleksu. Konj mora imeti čas, da v trenutku pristanka, ko prve noge čakajo na pristanek zadnjih, s prvimi ponovno odrine toliko, da mu masa telesa od pristanka ne gre čez težišče prvih nog.

OSNUTEK

Skok navkreber

Pri skoku navkreber konj potrebuje več moči, zato smo pri konju, ki ima manj volje do skakanja ali ga daje že utrujenost toliko bolj pozorni. Ga sprostimo. Zadnjih 5-7 (20-30m) galopskih skokov dodamo. Konj z več zaleta lažje skoči. Pri skoku navkreber konj pristaja tik za skokom.

OSNUTEK

OSNUTEK

Suhi jarek

Podobno kot pri vodi se zaupanje pridobiva pri suhih jarkih – pri tem je priporočljivo, da na treningu sodeluje tudi drug konj, ki nas ob težavah »povleče« čez suhi jarek (ali kakšno drugo zapreko – za razliko vaje v maneži ob tem ko se konj ustavi praviloma zaprek na krosu ne moremo nižati) Preden konja peljemo na jarek, mora obvladovati tehniko preskoka iz koraka. Z razširjenimi rameni ustvarjamo težišče tako, da s težiščem ostanemo pokončno in globoko v sedlu, tudi v primeru, če se konj nenadoma sunkovito ustavi. Pri suhem jarku konj gleda v njegovo globino zato pogosto močno spusti glavo. Ko bo konj odrinil lahko pričakujemo tudi zelo velik

skok. Pri tem svoj položaj na konju ohranjamo s stiskanjem nog in čim manj z lovljenjem ravnotežja z roko na konjevem gobcu. Za konfrontacije takšne vrste (ko pričakujemo konjev odpor) priporočam blažje brzde. Za konfrontacije ko pričakujemo težave z vodljivostjo pa ostrejše brzde kot sicer. Ko konj preskoči, ga čim prej čim bolj nežno ustavimo, ter mu ne pustimo, da beži od situacije, ker mu je tuja. Situacija bo postala njegova (njemu domača), ko jo bo osvojil. Zato obrnimo in mu situacijo predstavimo tudi iz druge strani. Da bo konj bolj siguren lahko postopek najprej nekajkrat ponovimo iz iste strani. Ko konj suhi jarek preskoči iz obeh strani na dolgih vajetih in uspemo v nekaj korakih ustaviti in obrniti je tak jarek tudi osvojil. Šele takrat ga bo skakal neobremenjen.

Težavnost suhega jarka se ne meri samo v širino, temveč tudi z njegovo globino.

UTEK

Globok jarek konj pogleda, globina v konju vzbuja negotovost ali celo strah. Stik jahača s konjem mora biti pred skokom toliko bolj odločen, na skoku pa toliko bolj prizanesljiv. Konjev skok čez globok suhi jarek je izdatnejši in pogosto v hrbtu močno usločen.

Terase

Z neizkušenim konjem najprej teraso oz. stopnico premagamo najprej navzgor. Vadimo najprej na nizkih stopnicah in v koraku (nato tudi v kasu). Delamo najprej na pol dolgih vajetih, nato na zelo mehko roko, ves čas z aktiviranimi dejstvi in v polnem ravnotežju (sebe in konja balansiramo tudi z razširjanjem rok).

Vzemimo si čas in konju po potrebi večkrat pokažimo, ko je vse jasno bodimo odločni!

Z vajo težavnost povečujemo.

Težavnost se gradi na:
- višini stopnice oz. terase,
- načinu in hitrosti gibanja, kot tudi
- času spoznavanja naloge.

OSNUTEK

Na tekmovanju se kaj lahko zgodi, da se z napol zbranim konjem v hitrem tempu, konj nenadoma znajde pred teraso ali več teras, ki jih prvič vidi. Vse kar se nam lahko zgodi na tekmi vadimo tudi doma!

Lahkotno premagovanje teras je tudi priporočljiva vrsta razgibavanja (gimnastika). Skoki na terase pa odlična vaja za povečanje sposobnosti odriva in povečanja balansa mes skokom.

Premagovanje teras iz koraka je zaradi posnemanja naravnega gibanja konja dobra izkušnja in podlaga za učenje za skoke čez ovire v koraku.

OSNO

Seskoki

Pri seskokih – skokih v globino, s težiščem ostajamo navpično in glavo pokonci kolikor nam dopušča smer pogleda na mesto pristanka. Vajeti popuščamo, tako, da si jih konj sam izvleče. Če imamo po seskoku kakšno nalogo, pred skokom konja umirimo (spustimo tempo), pazimo na naše in konjevo ravnotežje, med skokom in po doskoku. Vajeti popuščamo tako, da ohranjamo kontakt.

Doskok mora biti maksimalno mehek. Streme mora biti na sredini podplata. Pri blažjih doskokih, ko je noga sproščena ob konju, teže sorazmerno prenašamo iz zgornjega dela telesa skozi stegna in kolena do pete. Ob zahtevnejših seskokih je noga od pete do kolena čvrsto postavljena in teža se amortizira v kolenu in višje. Če nas ob pristanku zabije lahko težo amortiziramo tudi v pete in skozi stiskajoča stegna ob rob

sedišča. S tem preprečimo, da ob pristanku s silo telesa butnemo v konjev hrbet.

Vadimo tudi seskoke, pri čemer je na vrhu seskoka nizka ovira, saj jo lahko konj vzame in skoči enako kot oviro, tko se izognemo ploskim pristankom.

Roka

Roka po potrebi postopno poprime in ko ni več potrebe postopno popušča. Če nas konj presneti z nenadnim odrivom, naj vajeti drsijo iz roke, kolikor nam jih konj sam izvleče! Vajeti nikoli v celoti ne spuščamo! To pravilo velja za vse ovire na krosu (manj prizanesljivo izvlečenje dopustimo zgolj v kombinacijah, takrat konju dovolimo, da nam izvleče le toliko

vajeti, da ga bomo z njimi lahko še uspešno usmerjali k naslednjemu skoku).

Konj stik z nami preko vajeti potrebuje tudi za lastno ravnotežje. Pri ravnotežju mu pomagamo s postavljanjem (vertikalnega in horizontalnega) položaja glave. Vertikalno - pri vzponih rahlo višje, spustih nižje, pri nižjih doskokih od nivoja odskočišča ne prenizko! Horizontalno med zavijanjem, da na izpadajo pleča (ali sapij) in da konj iz sproščene zbranosti preko ovinka lahko izvede ekstenzijo preko skoka, ter pri tem ohrani balans. Ob hipnih izgubah ravnotežja z manjšimi odmiki (amplitudami), se konj lovi na vajeti tudi za čimprejšnjo vzpostavitev lastnega ravnotežja.

Ob neposlušnosti konja ne vlečemo z vedno večjo silo, če ne pomaga ko ga poprimemo (intenzivno tudi z nogo sediščem in težiščem), z zunanjo roko naredimo pol-parado. Če se konj naslanja na brzdo z roko sorazmerno intenzivno potresemo ob vajeti. Izberi tisto brzdo, ki bo za konja najbolj korektna, tisto s

katero mu boš lahko dajal najbolj eksaktna navodila. Le tako bo najmanj medsebojnih nesporazumov, kar je pogoj, da bosta na koncu naloge zadovoljna oba.

Konju dovolimo, da skok pogleda, tako, da mu roko popuščamo, dokler je njegova teža na zadnjem delu, ko jo začne prenašati na prvi del z roko ne pustimo, da glavo niža in s tem dodatno pada s težo na prvi del.

Kontakt in zbranost

Konj mora biti pripravljen delati v vseh tempih, pomembno je, da ga stopnjevanje tempa ne razbesni, kot to, da se ustavi, ko jahač to zahteva.

OSNUTEK

Tempo (hitrost) se najprej razvija iz zbranega tempa do stanja ko imamo še stik s konjem in nazaj s skrajševanjem tempa do polne propustnosti. Čez tempo, kjer ne ohranjamo stika s konjem ne gremo niti na treningu. Stik s konjem imamo, ko konja lahko:

- ustavimo ali

- stopnjujemo nazaj na isti tempo na razdalji, kot je opisana v nadaljevanju, ali
- lahko zaključimo krog na premeru, kot je opisan v nadaljevanju,

Oboje je potrebno doseči na razdalji, ki je enaka desetini števila, ki opredeljuje tempo m/min (npr. pri tempu 500 m/min se zaključi krog velikosti 50 m ali se na 50 m uspe konja povsem ustaviti in v naslednjih 50 metrih konja ponovno pospešiti do istega tempa).

Z dobro propustnimi konji uspemo te razdalje razpolavljati.

Temperamentni konji

Konji zelo hitro detajle iz območja, kjer so izvajali kros povežejo z velikim tempom, ritmom in povečanim krvnim pritiskom. Zato delamo na kros progi pogosto tudi druge vaje in izvajamo sprostilno jahanje. Med preskakovanjem na kros progi pa je priporočljivo izvajati tudi skoke iz kasa in koraka, delati večje premore in iskati čim bolj sproščujoč način dela. Konja navadimo tudi na štartni boks. Na treningu sprostilno jahamo skozi boks, iz boksa proti zapreki krenemo v koraku, nato v kasu, ko to mirno izvaja pa tudi v kratkem galopu. Tudi na tekmi pospešujemo iz boksa postopoma.

OSNUTEK

Variacije

Štej število galopskih skokov med zaprekami in skupno število galopskih skokov na celotni progi. Ko določen sklop zaprek oz. celo progo odjahaš tekoče, jo ponovi in v ponovljenih različicah zmanjšuj število galopskih skokov. Ko število galopskih skokov maksimalno zmanjšaš v distancah med zaprekami, zmanjšuj število galopskih skokov še na daljših razmakih med zaprekami in s tem zmanjšaš število galopskih skokov na celotni progi.

Med jahanjem krosa, nakaži uporabo biča tako po plečih kot po riti, ko boš to opravilo potreboval, ga moraš znat uporabit in prav tako ga mora konj poznat in razumet.

Med jahanjem krosa pred vsakim skokom iztakni nogo iz stremen/a in ga primi nazaj (najprej posamično levo in desno nato iztakni obe nogi hkrati). Vajo začnemo 5 galopskih skokov pred zapreko, nato vsako naslednjo zapreko galopski skok bližje. Ko stremen/a do skoka ne primemo, skočimo brez stremena in streme lovimo naprej po skoku, pri čemer ne zmanjšujemo dolžine (in števila) galopskih skokov.

OSNUTEK

Priprava na skok

Največ časa in najbolj skrajšujemo ali podaljšujemo galopske skoke pri pripravah na skok. Bolj ko odjaha jahač tekoče, bolj ohranja dolžino galopskega skoka in s tem najbolj prihrani čas. Zato na treningu izvajamo vaje za skrajšanje in podaljšanje galopskega skoka pred skokom.

OSNUTEK

OSNO

Podaljševanje galopskega skoka pred skokom

Podaljševanje delamo tako, da postavimo dva droga na tla v razmaku 3,5 m, nato enega na 4 in naslednja dva na 4,5 m, ter nato skok z velikim naklonom. Tako se naučimo proti skoku dodajat in ne zgolj odvzemat, kot pogosto postane praksa pri večini eventerjev.

Ta metoda nam skrajša čas za porabljeno progo in daje konju dodaten naboj pri tem ko konj išče in krene na zapreko.

Kombinacije na en ali dva galopska skoka jahamo praviloma naravnost. V kombinacijah na več galopskih skokov lahko merimo in jahamo tudi krive linije.

Dovršenost na tekmi je seštevek vaj iz treningov

Pri eventingu krepimo korelacijo med konjem in jahačem tako v telesih kot v mislih. Konj mora biti odziven in mora, ne le sprejet, temveč tudi predvidet rešitve (na podlagi skupnih imenovalcev izoblikovanih na treningih).

TRENING – PARKUR

Pri parkurju je bistvo vedno isti delovni ritem.

To dosežemo tako, da si na čim več mestih postavljamo drogove na tla v razmiku 3 metrov.

Ker se konj na krosu navadi dotikat šibja je dobro delat na pazljivosti konja.

TEK

Priporočam vaje:

- drog na 3m, do naslednjega ki je 2,80 m do zapreke in ozek »V« Pri širinski zapreki postavljamo »V« praviloma na zadnji

OSNUTEK

drog, pod zgornji prednjim drogom.

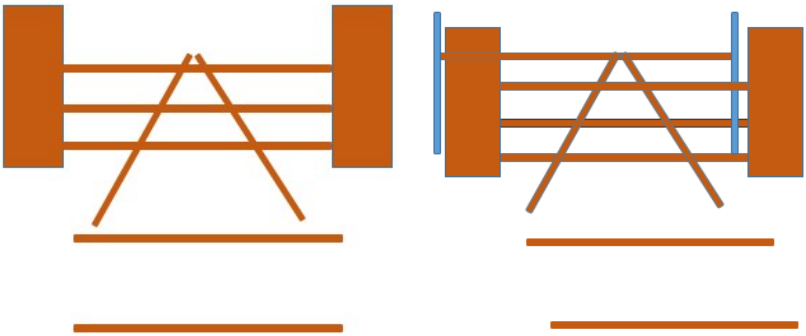

- ali da so zgornji drogovi pod kotom vsaj 20 stopinj

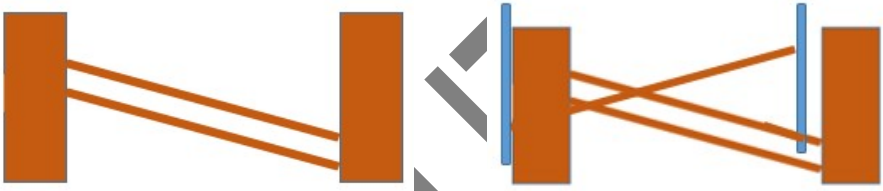

OSNUTEK

OSNU

GREMO NA TEKMO

PRIJAVA

Nacionalne tekme (CNC)

Za nacionalne tekme se prijavljamo direkt pri organizatorju po propozicijah

Mednarodne tekme (CIC, CCI)

Na mednarodne tekme nas prijavlja nacionalna zveza v skladu s propozicijami. 509.1 FEI

Razpored tekem je objavljen po končanih prijavah, najmanj štiri tedne pred tekmovanjem (za 1 in 2 zvezdici) in 10 tednov za zahtevnejša tekmovanja. 507.1 FEI

Potrditev prijave mora biti narejena najkasneje štiri (4) dni pred začetkom tekmovanja. 509.1.1 FEI

Varnost pri opravilih

Varnost je vedno na prvem mestu.

Zaradi varstva pri delu in higienskega normativa pri delu vedno uporabljamo rokavice. Pri delu s konji vedno uporabljamo obuvalo s pokritimi prsti. Primerno obuvalo uporabimo tudi za ogled proge za kros.

Vedno ko smo na konju uporabljamo pravilno pripeto varnostno čelado.

Vedno moramo imeti rezervna oblačila in obuvala v primeru vremenskih neprilik. Obvezen pripomoček je tudi dežnik.

Oprema

Obstajati morajo seznami opreme, ki so pravočasno preverjeni po vseh spodnjih kategorijah:

Splošni seznam:

a) za jahača in od pet do glave – za vse dni za vse discipline posebej
b) za konja od pet do glave – za vse dni za vse discipline posebej
c) ID za konja (pregled cepljenj, IAK) in druge formalnosti potrebne za tekmovanje

OSNUTEK

d) za ostalo premo (v primeru neprilik, za nego konja, nego opreme, hleva, rezervne opreme).
e) Seznam zaloge hrane.
f) Seznam opreme za nastanitev in bivanje (spanje, hrana, dodatna oblačila in obutev).
g) Oprema za prvo pomoč.
h) Oprema za pomoč na cesti.

Podseznami

Vsi zgornji seznami imajo podsezname v smiselnih celotah (kompletih) navedem samo nekaj primerov, npr.:

- Komplet za transport konja
- Komplet za krmljenje in napajanje (krmilniki, vedro, pripomočki za prenašanje sena do konja….)
- Komplet za čiščenje konja
- Kompet za štole
- Kompet za revitalizacijo konja (ilovica, kis, bandaže, časopis za ločevanje ilovice od bandaž ipd.)
- Komplet jahalne opreme (ostroge, biči, brzde….)
- Komplet za dežne razmere
- Komplet za formale zadeve (ID konja, prijavnica, številka za konja, pripomočki za fiksiranje številke na konja….)

OSNUTEK

Ločeni seznami za stvari, ki jih pakiramo:

a) doma (ne pozabimo na naše osebne dokumente)
b) v garderobi
c) v hlevu

Seznam med transportom

Kje točno se katera oprema nahaja med (v katerih škatlah, ob kateri opremi in na katerem mestu mora biti pred transportom) – pregled škatel in torb pregled sedelnega

prostora v prikolici, prtljažnega prostora v vozilu pred odhodom.

Seznam na tekmi

Zajema razmestitve opreme po prihodu na tekmo in kje točno se kaj nahaja, da je oprema čim bolj pri roki – upošteva se tudi varnostni moment – tatvin in nevarnost poškodbe opreme (npr. se zmoči, zaradi povodnje ali dežja, jo konj potegne v boks in prežveči… ipd.)

Dnevni seznam - opomnik

a) za jahača in od pet do glave
b) konja od pet do glave.

Dnevni seznami se preverjajo večer pred dnem za katerega dnevni seznam - opomnik velja. Dnevni opomniki morajo zajemati tudi postopke ravnanja z opremo npr. kdaj se nameščajo »štole«, kdaj ščitniki, kdaj čistijo škornji (pred dresuro tudi po tem ko je jahač že na konju), kdaj se konja tuširа ipd.

Seznam rezerven opreme

Npr.: paščki za ostroge, dodatne štole, dodatna vrv, dodatna oglavka…

Preveri kakovost opreme, natančno preglej vajeti, stremenice.. poglej če so dvignjeni zatiči, ki preprečujejo zdrs stremenice iz sedelnega kavlja (zelo nerodno je če ti na krosu noga zdrsne močno nazaj in se ti sname celotno streme, prav tako odprt zatič pogosto skozi sedelno blazino kot ostroga zbada konja v viherno mišico, ki je vitalnega pomena za sproščeno gibanje konja!!)

OSNUTEK

TRANSPORT

Planiranje

Krajši transporti trajajo uro ali dve, ob idealnih pogojih tudi tri. Vse ostalo so daljši transporti, katere je treba skrbno planirat.

Pot si splaniramo glede na vrsto cest, čas trajanja, postanke in druge obveznosti (npr. nakup vinjete).

Priprava na oskrbo konj na poti, vedro, seno, pokrivala, rezervna oglavka, vrv itd.

Priprava

Konja pred nalaganjem 10 min sprehodimo, nato ga primerno zaščitimo:

- če je nevarnost udarcev s transportnimi ščitniki,
- ob daljšem transportu ali občutljivih tetivah s povoji,
- če je možnost, da se konj nastopi dodatno tudi z zvonci
- pred mrčesom z repelenti ali pokrivalom proti mrčesu
- če je možnost, da si drgne rep ali ga žima repa ovira pri odlaganju fig, rep zaščitimo ali povijemo
- če konj slabo prenaša hrup mu lahko damo z zamaške v ušesa

OSNUTEK

Nalaganje

Konja pred vstopom na transporter ali prikolico na razdalji cca 10 metrov zadržimo (lahko tudi ustavimo), da si ogleda notranjost. Če obstaja možnost, da se bo med nalaganjem ustavil (uprl), ga ustavimo mi tik pred tem ko pričakujemo, da se bi lahko ustavil on. Pomočnik se pri nalaganju giblje za konjem in ga po potrebi vzpodbuja. Vstopa se vedno po sredini rampe in šele nato se konja usmerja v želeno stran. Najprej pomočnik konja zapahne, šele nato a vodnik priveže. Priveže se na kratko, saj mu tekom transporta to, da se lahko nasloni na vrv nudi dodatno oporo. Vseeno naj sploh pri daljših

transportih dolžina vrvi omogoča, da konj doseže pripravljeno seno. Kadar z dvojno prikolico vozimo le enega konja, ga VEDNO naložimo na levo stran. S tem zmanjšamo možnost, da bi se na slabo utrjenih bankinah v slučaju nepredvidenih situacij bankina udrla pod težo konja in prikolica prevrnila.

Izvedba

Ura transporta konja obremeni, kot ura hoje. Zato mu vsako uro ponudimo vodo (če ni vročine lahko tudi redkeje) priporočljivo je tudi, da ima ves čas na razpolago tudi seno.

Spremljamo počutje konja in pogoje transporta, predvsem kakšna je zračnost in temperatura. Če je konj pokrit, redno preverjamo njegovo temperaturo pod pokrivalom. Konj se ne sme prezebst ali preznojit. Bolje da je konju hladno, kot prevroče. Če spreminjamo pogoje vožnje se spreminja tudi zračnost. Pri počasnejši vožnji skozi okna priteka manj svežega zraka, pri hitrejši pa konja lahko napiha.

Če se na poti pojavijo padavine preverimo, koliko padavin prinese v notranjost tudi kroženje zraka (predvsem po zadnjem delu konj ob transportu v prikolicah).

Vožnja po ovinkih je počasnejša, kar pomeni manjši pretok zraka in za konja, ki se prestopa to pomeni napor, zato se lahko ob toplem vremenu preznoji. V takšnih pogojih povečamo zračenje (na prikolici okna odpiramo z režo za zajemanje zraka obrnjeno naprej) in na ovinkih zmanjšamo sile, ki konja silijo k prestopanju. Redno ustavljamo in preverjamo stanje konja, po potrebi konju privoščimo počitek. Ko hitrost potovanja povečamo ponovno prilagodimo pogoje, da konja ne napiha!

OSNUTEK

OSNUTEK

PRIHOD NA OBMOČJE TEKMOVANJA

Pred prihodom, si zgotovimo podatke o kompleksu v katerem se bomo nastanili. Pomagamo si z javno objavljenimi fotografijami, skicami ipd. kot tudi z informacijami, ki nam jih posreduje organizator. Pri tem je na večjih tekmah dobro dobiti vsaj načrt hlevov z označenimi boksi za posameznega uporabnika.

Kljub navigaciji, je dobro pot prej planirati tudi po karti. Ob prihodu na območje tekmovanja, spremljajmo označbe in okolico (pašniki, infrastruktura…).

Območju se približujemo počasi, orientiramo se v prostoru in stanje v naravi primerjamo s podatki iz načrtov in fotografij. Opazujemo s katere strani je najprimernejši pristop, kje bomo obračali, kjer razkladali konje, kje opremo in kje potem vozilo tudi parkirali. Upoštevamo varnost in praktičnost, pri parkiranju pa tudi razdaljo med opremo v vozilu in točko nastanitve konj. Če vozilo uporabljamo za bivanje, računamo, da je prostor primeren tudi za bivanje (vsaj ravna podlaga…). Če je večja ekipa oz. je nastanitev v obliki kampinga se parkira tako, da se oblikuje tabor (vozila, nastanitev, druženje, ognjišče, voda, sanitarije idr.). Pri umeščanju v prostor računamo tudi na vreme (predvsem močne padavine) ter razmočen in razrit teren, ki nas lahko ovira pri delu ali otežuje odhod po končanem tekmovanju.

Vodja ekipe ob prihodu določi vsakemu svoje naloge, kot so najava prihoda organizatorju, pridobivanje skic o razmestitvi boksov in iskanje boksov, sprehod ali druga oskrba konj. Brez dovoljenja vodje ekipe se ob prvih ukrepih za namestitev ne gre niti na stranišče. Pomembno je tudi usmerjanje vozil na primerno mesto za razkladanje konj ter opreme.

OSNUTEK

Pri vzvratni vožnji se usmerja se tako, da pomočnik stoji vedno na notranji strani krivulje po kateri se giblje vozilo, da ga voznik lahko v vzvratnem ogledalu tudi vidi. Voznik odpre okno, da lahko navodila tudi sliši.

Tudi če je gneča, velja pravilo, da ravnamo preudarno in ne hitimo. Pri raztovarjanju konj je varnost na prvem mestu!

Nastanitev konj

Poiščemo in ogledamo si bokse kakšna je podlaga, nagib, možnost pritoka vode ob padavinah, hermetičnost strehe, razsvetljava, vpliv sonca ipd. Po potrebi pripravimo nastilj. Ogledamo si pot po kateri bomo konje peljali v hlev.

Najprej konja odvežemo nato odpremo zaporo. Pri vzvratni hoji konju glavo obračamo v obrati smeri kot želimo, da se pomika za zadnjim delom. Konje raztovorimo počasi in previdno. Če so konji navezani med seboj jih raztovarjamo istočasno. Transportne ščitnike snamemo čim prej. Če imajo ljudje opremo in konje na hodniku jih prosimo, da ji umaknejo in se ne rinemo med njimi, če ni dovolj prostora!

Če je konj ob prihodu v boks nemiren, ga lahko tudi prevežemo.

Odstranimo mu ščitnike in pokrivala namenjana transportu. Ponudimo mu vodo. Če je konj zaradi pogojev transporta preznojen ga posušimo med sprehajanjem na roki, če imamo primerne pogoje ga tudi stuširamo.

Konja registriramo in pri organizatorju dobimo konjevo številko. To številko mora imeti konj na sebi (na levi strani) vedno ko zapusti boks. (535.1 FEI)

OSNUTEK

Konja čim prej sprehodimo (cca 10 min). Sprehajamo na zato primernih mestih, tako, da konja ne ogrožamo. Priporočljivo je, da si konj ogleda okolico, saj se bo bolje počutil v hlevu in ob naslednjih aktivnostih bo z okolico že vsaj delno seznanjen. Da bi konji spoznali tekmovalno manežo lahko jahač ali pomočnik, če pogoji in urnik to dopušča hodi in vodi konja na roki okoli maneže (535.6.1. FEI). Vendar se vedno izogibamo območjem, ki bi konja vznemirila. Priporočljivo je tudi hlajenje nog s tekočo vodo od višine trebuha navzdol. (vsako nogo cca 3 min)

Če moramo konja kje privezati (npr. za prikolico, ob zalivanju nog ipd.) ga privežemo na varnostno vrvico (primerna je univerzalna vrvica, ki sicer služi za vezanje bal ;-)), katera se ob zelo močnem potegu strga. Tako je manj možnosti, da konj poškoduje opremo in sebe!

Vadba

Organizator obvestiti katera območja so dovoljena za vadbo. (535.3 FEI)

V dresurno areno vstop ni dovoljen, praviloma organizator določi čas za privajanjem »familirizacija« konj na območje tekmovanja. V tem času se lahko okoli arene konja sprehaja na roki ali v sedlu samo v koraku in na dolgih vajetih.

Vse osebe na konju morajo vedno imeti na glavi pravilno pritrjeno čelado. 538.1.1.

Konja lahko jaha samo jahač ki z njim tekmuje (535.2.1 FEI). Pomočnik (groom) ne sme vadit s konjem, lahko ga le vodi na roki ali sprehaja na dolgih vajetih (535.2.2).

Jahanje v bližini kros zaprek, v dresurni maneži ali na v parkurju pred tekmovanjem pomeni izključitev (535.2.3 FEI)

OSNUTEK

Ovire se lahko preskakujejo samo v času ko to dovoli organizator (535.4.2 FEI)

Pri vadbi je dovoljen bič, ki ne sme biti daljši od 120 centimetrov, vključno z zanko. Med skakanjem bič ne sme biti daljši kot 75 centimetrov (538.1.2. FEI)

Ostroge ne smejo biti ostre ali obrnjene navzgor in daljše od 4 cm. Ostroge s krogci so dovoljene.

Veterinarski pregled

Veterinarski pregled je uradni del tekmovanja, zato moramo pristopiti spoštljivo, urejeni in varno (ne v natikačih ali v visokih petah). Jahač mora biti ob predstavitvi svojega konja urejen (praviloma v jahalni opremi). Konj naj bo očiščen z urejeno grivo in repom, ter namazanimi kopiti. Na pregled ga peljemo na uzdi s klasično žvalo. Številka je pritrjena na uzdo na levi strani.

Ob čakanju na pregled je lahko gneča, zato čakamo na primerni razdalji, da lahko spremljamo potek in smo hkrati varni pred vplivih drugih konj (brcanje, grizenje, cviljenje). Konju ne pustimo, da se pase (da ne pride z zeleno slino na vet.check). Če je konj pokrit, ga pred samim pregledom odkrijemo.

Veterinarski pregled ob prihodu (524.1 FEI)

Prvi veterinarski pregled ni obvezen 524.2.3 FEI, če pa pregled je, je treba to objaviti v propozicijah. V primeru, da ni prvega inšpekcijskega pregleda konj, mora uradni veterinar oceniti stanje konj ob njihovem prihodu in o posebnostih obveščat sodniški zbor.

Organizator določiti kraj in čas, to javno objavi (glej oglasno desko in elektronski portal), ter obvestiti vodje ekip in športnike.

OSNUTEK

Ugotovi se identiteto konja, opravljene preglede (IK) zgodovino cepljenj, druge podatke o potnem listu in drugo zdravstveno stanje konja.

Prvi veterinarski pregled konj (524.2.1 FEI) izvajata sodnik in veterinar. Opravi se pred začetkom dresurne tekme (vendar ne več kot 24 ur prej).

Konje, predstavi njihov jahač, pregleda se jih na roki, v mirovanju in v gibanju na trdni ravni, čisti in ne spolzki površini.

Predstavitev konja

Ko smo pozvani, pristopimo. Konja postavimo pred veterinarsko komisijo (praviloma veterinar, sodnik in zapisnikar), tako, da stopimo čelno pred konja, ter primemo vsako roko po eno vajet. Sami povemo: ime, spol pasmo in starost konja, ter ime staršev. Veterinar ga pregleda in nato da znak za pregled med gibanjem konja. Ob tem stopimo ob levo stran konja, z desno roko primemo vajeti pod žvalo ostanek vajeti pa v levo roko. Konja vzpodbudimo nekaj korakov v korak in nato v kas. Če konj ne krene v kas na roki, nam lahko pomočnik pomaga, tako da ga požene. Komisija ima rada bolj živo gibanje konja, zato si pogosto pomagamo z bičem, ki ne sme biti daljši od 120 cm (538.1.2 FEI). Tečemo ob konju (praviloma v korak). Z roko ne smemo omejevati gibanje konjeve glave. Da teče bolj naravnost, ga popravljamo z zunanjo vajetjo. Ko pridemo do oznake za obračanje, preidemo v korak. Oznako zaobidemo po levi strani, tako, da se gibljemo na zunanji strani konja (da s svojim telesom

ne zakrivamo pogled na konja) in nato konja proti komisiji ponovno poženemo v kas.

Pri komisiji konja ponovno ustavimo in počakamo na dana navodila.

OSNUTEK

V primeru, da je zmožnost za tekmovanje vprašljiva, ga komisija zvarne (542.2 FEI). Jahač se lahko odloči, da konja ponovno predstavi in o tem obvesti komisijo. V tem času mora biti konj v čakalnem boksu pod nadzorom Stewarda ali veterinarja.

Pritožba

Kadar koli v času poteka tekmovanja je konj izločenih iz razloga dobrega počutja živali, o tem odloča sodniški zbor in odločitev je dokončna (524.4 FEI). Predsednik sodniške zbora mora na zahtevo jahača podati obrazložitev te njihove odločitve (524.3 FEI)

Zdravstveno stanje jahača

Če obstaja kakršen koli dvom glede sposobnosti jahača, da tekmujejo se sodniški zbor, posvetovanje z uradnim zdravnikom, lahko pa tudi jahača izključi po lastni presoji (523.2 FEI)

Vsi jahači, ki so med segrevanjem na tekmovanju ali na tekmovanju padli, jih pregleda uradni zdravstveni delavec, preden nadaljujejo s tekmo ali zapustijo prizorišče. Športnik je v odgovoren za to, da se ta pregled opravi. Vsak jahač, ki zapusti prizorišče po padcu, ne da bi se zahteval pregled v skladu s tem členom se samodejno izda rumeni karton za nepravilno ravnanje, ki bo dostavljen svoji nacionalni federaciji. (523.3 FEI)

Če ima jahač nesrečo, ki povzroči pretres možganov, je treba športnika izločiti iz tekme in ni upravičen do sodelovanja na kateri koli tekmi na tem tekmovanju. (523.4 FEI)

Ogled območja tekmovanja

Ko prispemo, si pridobimo urnike in načrte tekmovališč. Pregledamo ta območja in možnosti pristopov.

OSNUTEK

TEKMOVANJE

Dolgi lasje morajo biti speti v čop. 538.1 FEI

Štole

Posebej je treba planirati čas, kdaj se predhodno čistijo in pregledajo luknje za štole in čas (cca 15 min), kdaj se bodo konju štole . Planiramo tudi kdaj bomo štole menjavali ali jih dajali ven, glede na stanje podlage. Ker lahko pri nameščanju štol pride, do težav moramo planirati, da je to opravljeno vsaj uro pred štartom.

Težji in mehkejši teren običajno zahteva večje, masivnejše štole. Manjše in ostrejše pa uporabljamo za trši teren. Pri konjih ki imajo masivnejši korak potrebujemo večje štole kot pri konjih z lažjim korakom.

Nekateri jahači dajejo na notranji strani nižje štole kot na zunanji strani podkve. S tem zmanjšajo možnost poškodbe, če se konj nastopi. Priporočam, da naj bodo štole enako dolge. Če se konj »nastaplja« pa damo na notranjo stran kvečemu bolj zaobljene oblike.

Ko želimo štole pritrditi, dobro očistimo luknje z špičasto konico in žično ščetko. Nato navoje očistimo z navojnim ključem. Pomagamo si lahko s sprejem za verigo. Ko štole odvijamo ključ nataknemo pod takšnim kotom, da z roko ne udarimo ob podkev, če nam ključ zdrsne. Ko Štole snamemo ven (npr. za veterinarski pregled), lahko ob tem ko mažemo kopita, malo masti nanesemo tudi na luknje, tako bodo ostali navoji bolj voljni za ponovno čiščenje in privijanje štol.

Veterinarski pregled se izvaja na trdi podlagi, zato so konji brez štol.

OSNUTEK

Kitke

Ker imajo konji pri dresuri kitke, je treba v urnik umestiti potreben čas (do 30 min) za izdelavo kitk. Najprej grivo in rep dobro razčešemo (pri tem je dobro uporabljat kemična sredstva – sprej za sprostitev žime). Naredimo čopke, ter tako določimo število in debelino kitk. Nato spletemo kompaktne kitke dolžine razprte dlani (10-12 cm) in debeline za prst do dva. Če uporabljamo naušnike čelne kitke ne pletemo. Figice iz kitk so finalizacija frizure, zato jo delamo v zadnjem prostem času pred rednimi pripravami konja za odhod na ogrevanje. V vsakem primeru ima v naprej pomočnik kot jahač pri roki dodatno gumico, če je potrebna korekcija figic.

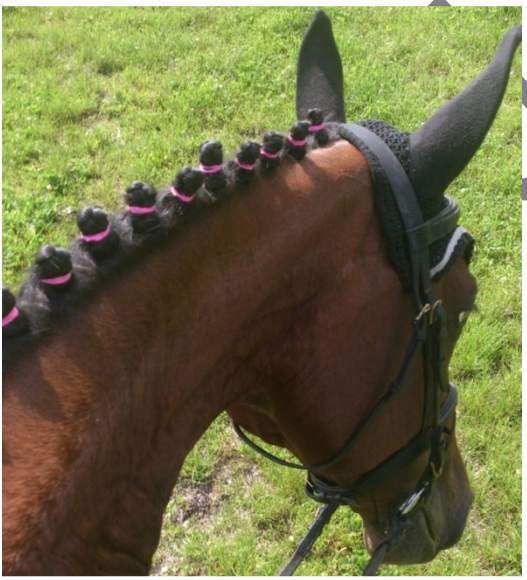

Nedovoljena pomoč

Kakršna koli pomoč ali posredovanje tretje osebe med tekmovanjem ni dovoljena (540 FEI)

Uporaba katerekoli sprejemne naprave, je prepovedana Dovoljeno je spremljaje zdravstvenega stanja konja za analizo. (540.2 FEI)

OSNUTEK

DRESURA

Urejenost

Urejenost jahača in konja pri dresuri je velikega pomena. To zahteva čas in skrbno planiranje potrebnih aktivnosti.

Dodatno se planira čas za korekcijo kitk pred odhodom iz hleva in aktivnosti za čiščenje škornjev, ko je jahač že na konju.

Štartne liste

Po opravljenem prvem veterinarskem pregledu bodo narejene oz. potrjene tudi štartne liste. Če prvega veterinarskega pregleda ni se štartne liste naredijo najmanj dve uri pred začetkom dresurnega tekmovanja. Jahača z več konj v kategoriji se razvrsti sorazmerno, sam pa izrazi željo s katerim konjem bi štartal prej. (529 FEI)

Konja ali jahača se lahko zamenja eno uro pred prvim veterinarskim pregledom (če pregleda ni pa dve uri pred začetkom dresurne tekme). Po razglasitvi štartne liste se spremembe možne če je to še dve uri pred predvidenim štartom njegove dresurne tekme ali iz zdravstvenih težav konja ali jahača (530,2 FEI)

Štartne liste prikazujejo točen čas začetka za vsakega jahača posebej (534.1 FEI).

OSNUTEK

Jahači pred nastopom ne smejo jahati v isti tekmovalni maneži, razen če to dovoli sodniški zbor, sicer so izključeni (536.1 FEI)

OSNUTEK

Oprema

Pri lonžiranju so dovoljene enojne direktne stranske vajeti (ausbinderji) 539.1.3

Na segrevanju bič ne sme biti daljši od 120 centimetrov. Bič ni dovoljen po vstopu v prostor okoli maneže ali v maneži. (538.1.2 FEI) Ostroge niso obvezne (538.1.3)

Dovoljene so enostavne brzde, na tekmah z dve zvezdice in višje pa dvojna brzda (kandara). (539.2.2 FEI)

Ušesniki morajo biti diskretnih barv in oblik, ter lahko tudi zmanjšajo hrup (ušesni čepki niso dovoljeni) (539.2.2 FEI) Ušesniki so priporočljivi tudi za zaščito pred mrčesom. Pred mrčesom

OSNUTEK

OSNUTEK

Ogrevanje

Pri ogrevanju dosegamo čim večjo sproščenost. Konj naj drži smer med tem pa lahkotno in sproščeno teče. Z notranjim delom noge ga postavljam proti zunanji vajeti. Če je zunanja vajet preveč močna, blokira notranjo zadnjo nogo. Kontakt mora biti elastičen na obeh vajeti, tako, da konj žveči in se razteza navzdol. Da konj popusti si pomagamo za nekaj sekund z kotra flekcijo, nato pa nazaj, z notranjo nogo konja potiskamo v pravilno previtost. Zunanjo vajet popuščamo zgolj po odtenkih. Ves čas pazimo na ritem in elastični stik, saj je to pogoj, da je konj aktiven tudi v zadnjem delu. Če smo konja postavili z notranjim delom noge na zunanjo vajet lahko preverimo tako, da popustimo notranjo vajet in konja vodimo zgolj z mehko zunanjo vajetjo. Pri pravilnem ponavljanju te vaje konj postaja okrogel v hrbtu in spušča vrat. V tem delu vrat ne more iti prenizko. Dvignemo ga še vedno lahko.

OSNUTEK

Rezultat

Kazenske točke se dobi tako, da procente odštejemo od 100 (544.2.4 FEI)

KROS - »CROSSCOUNTRY«

JAHANJE KROSA JE UŽITEK

Kros je s sodobnimi pristopi postal sožitje gibanja narave in človeka. Oblikoval se je v konju prijazno in jahaču prijetno obliko druženja. Prilagojen je tudi tistim, ki želijo s konjem samo uživati v naravi.

Podajam vam 20 ključih informacij, zakaj je eventing vedno bolj priljubljena konjeniška disciplina povsod po svetu:

OSNUTEK

1. V nižjih kategorijah, se zahteva, da se jaha počasi
in

previdno, zato marsikje negativno točkujejo celo prehitre prihode v cilj.

OSNUTEK

2. Nizke kategorije imajo samo minuto do dve kratke in lahke proge.

3. Proge imajo zelo veliko omejitev glede postavitve ovir (npr. najnižje kategorije lahko postavijo oviro samo na ravnem delu poligona)

4. O vire imajo fizično

OSNUTEK

tako, da konj sploh ne more priti preblizu ovire, kar preprečuje, možnosti, da se konj zadene ob oviro.

5. Ovire so zanimive in izpostavljeni deli v svetlobnih kontrastih.

6. Širinske ovire v isti višini so zgoraj zaprte.

7. Vedno več ovir vsebuje prekucni

02

sistem (da se zgornji elementi podrejo – prekucnejo)

8. Vsaj ena stan ovire pušča konju odprta vrata.

9. Oblike ovir v nižji kategoriji težijo k čim

manjšemu kotu, kar omogoča tudi nizko parabolo leta.

10. Odrivna mesta in mesta za pristajanje so na posebej pripravljeni podlagi.
11. Čim več ovir se na vrhu in drugih

izpostavljenih mestih dopolni s šibjem, kar preprečuje da konj zadane v oviro.

OSN

12. Ovire so vizualno polne, iz varnih materialov, vsi deli so zaobljeni in narejene na konju prijazen način.

OSNUTEK

13. Pravila postajajo vedno strožja. Za

nepravilnosti se podeljuje kartone (beli, rumeni, rdeči) Za neprimerno jahanje šteje že, če konj ne gre tekoče čez progo in vsako drugo pretirano odstopanje jahača glede poti, način in izvajanja jahanja... Za nevarno jahaje šteje če konja pripeljemo preblizu ovire ali izsilimo skok od daleč, odriv iz mesta, če se konj zaganja v ovire, skočimo čez ne prediven del zapreke ali premagujemo drug ne prediven del proge...

14. Če pred skokom konj in jahač nista pripravljena za skok, si lahko vzameta čas in med tekmovanjem naredita krog ne, da bi si za krog prislužila kazenske točke.

OSNUTEK

OSNUTEK

15.

Podlaga po katerih se jaha izpolnjuje zahtevne pogoje

16. Poligoni so vpeti v naravo in dopolnjujejo njene naravne danosti, kar konju prinese več zaupanja in veselja.

OSNUTEK

17. Konja se čez oviro usmerja tudi s stranskimi elementi

18. Zraven čelade je na krosu vedno

obvezen tudi varnostni jopič.

1. Konj mora biti tudi

dresurno najahan, kar pomeni večjo kontrolo v parkurju in krosu, kjer interakcija konja in jahača prihaja še toliko bolj do izraza.

20. Jahanje eventinga je užitek in ne tekmovanje!

OSNUTEK

VISOKA ZAHTEVNOST EVENTINGA

Kros (Cross Country) je najbolj razburljivo vsestransko tekmovanje v konjeništvu, ki pokaže prave spodobnosti pravih jahačev.

Tekmovalni pogoji (vreme, teren, ovire itd.), se združujejo s harmonijo veščine skakanja in medsebojnega zaupanja. Ta preizkus zahteva, da vsi udeleženci zavedajo in sprejmejo določeno raven tveganja ki je povezana s posebno izzivno in vznemirljivo naravo krosa.

Proga za kros se odpre najkasneje dan pred krosom (536.2.1) Ogled pred uradnim odprtjem proge pomeni izključitev. (536.2 FEI). Jahači na progi ne smejo nič premakniti ali spremeniti, sicer so lahko izključeni (536.2.2 FEI)

Ogled proge

OSNUTEK

Ogled opravljamo z izkušenim človekom, izmenjujemo mnenja ali vsaj komu pripovedujemo svoje plane, ker progo tako bolj zapomnimo.

Vzemimo si dovolj časa za:

- prihod na območje 8-10 min/km
- ogled ogrevalnega prostora,
- po 10-15 min za vsak km proge
- čas za vrnitev 8-10 min/km

Za ogled si pridobimo skico proge ki vsebuje: potek proge, položaj in številke ovir, razdaljo in optimalni čas in čas (546.4 FEI. Pri ogledu pozorno primerjaj stanje na skici s stanjem na terenu).

Legenda ob strani opisuje vsako vrsto zapreke, zato najdi točno to zapreko. Natančno si zapomni katera zapreka stoji na progi in je ne smeš skočiti, kot tudi točno katero zapreko moraš skočiti ko so zapreke za druge kategorije postavljene vzporedno oz. ko se za iste kategorije skače iste zapreke.

Giblji se natančno po poti po kateri boš jahal!

Natančno spremljaj katera barva in katera oznaka ti kaj pove. Če ne veš kako je mišljeno, kako se kaj odjaha VPRAŠAJ!

Natančno si zapomni obvezne prehode.

Poglej posebne skice za alternativne zapreke na progi!

Na skici si sproti označi točke za kontrolo časa.

Preglje si vsak meter kje in kako boš odjahal.

Vedno je najpomembnejši prvi vtis ko se približamo zapreki, ker jo bo tako videl tudi konj!

Fotografiraj zapreke in beleži (metre med zaprekami v kombinacijah, točke za kontrolo časa...). S tem boš uspešneje

OSNUTEK

izvajal miselno rekonstrukcijo ogleda ob pripravah na kros. Tako boš ob pri pripravah na kros progo tudi uspešneje vizualiziral.

Vsako kombinacijo zaprek si dobro oglej. Razmišljaj o tempu, ker to določa in kako daleč bo konj pristal in kako dolge galopske skoke bo dela v kombinaciji. Ko jo zapuščaš iz vzvratnega pogleda preveri in po potrebi korigiraj linijo po kateri boš jahal!

Planiraj kje vse boš lahko prihranil kakšno desetinko – na koncu se vse sešteva!

Planiraj vsaj dva ogleda proge. Drugič jo vidiš drugače! Na zahtevnejših delih imej pripravljen tudi plan B. V kombinacijah poglej če lahko zaradi taksiranja in krajšega doskoka z krivo linijo prideš na korak na naslednjo zapreko z enim galopskim skokom več.

Preglej tudi, kje so in kje bodo trakovi za zaporo proge v tvoji in kje v drugih kategorijah!

Če imaš čas je priporočljiv ogled tudi po tem, ko so tekmovalci tvoje kategorije že na progi, tako dobiš vpogled v fluidnost premagovanje kombinacij, vloga sonca v tistem času, kot eventuelne spremembe na progi v zadnjem trenutku

OSNUTEK

Galopski skok se krajša glede na zahtevnost terena.

Organizator lahko za ogled pripravi male rdeče zastavice, ki jih tekmovalci zapičijo na točkah, kjer je kakšna luknja, kamen ali druga neprimernost na podlagi/progi. Organizator te zastavice zazna in pomanjkljivosti odpravi.

OSNUTEK

Izračun časa potrebnega za progo

Dolžina galopskega skoka

Na grobo: Osnovna mera galopskega skoka na krosu je 4 m na 1000 m jih tako naredimo 250. Za vsak galopski skok porabimo pol sekunde. Hitrejši je tisti, ki uspe progo prejahat z manjšim številom galopskih skokov.

Podrobneje: Galopski skoki lahko varirajo od 2 do 5 m. Skok čez oviro v polnem tempu lahko presega tudi 7 m.

Vzdolžni naklon zmanjšuje dolžino, tako pri vzpenjanju kot pri spuščanju. Pri dolžni galopskega skoka glede na stopnjo naklona ni bistvenih razlik med vzponom ali spustom. Odklon

se pojavi šele pri upoštevanju parametra časa trajanja oz. dolžine naklona.

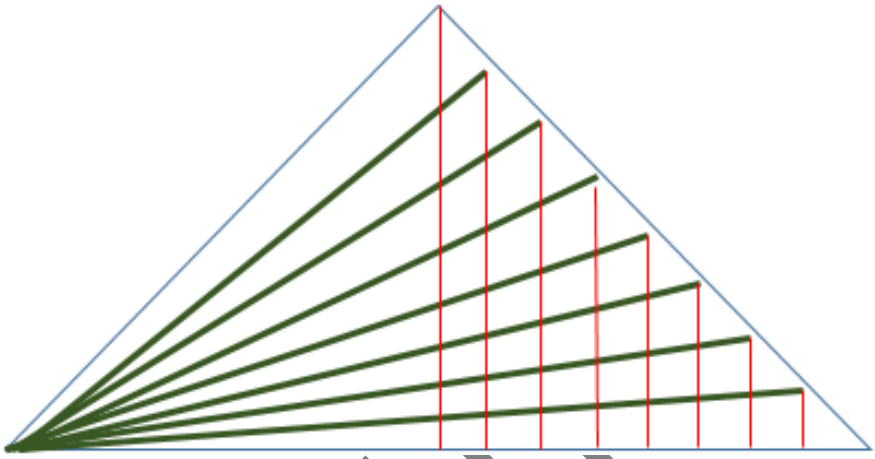

Dolžina galopskega skoka v m 2 2,25 2,5 2,75 3 3,25 3,5 3,75 4 m

Zelene linije ponazarjajo po pet stopinj naraščajoč naklon, rdeče sorazmerno skrajšanje galopskega skoka. Pavšalno lahko računamo, da se vsakih 10 stopinj naklona galopski skok skrajša za pol metra. Tako je galopski skok na ravnini dolg 4 m, npr. na 20 stopinjskem klancu 3m, s tem v istem ritmu izgubimo kar 25% časa.

Stopinje	0	5	10	15	20	25	30	35	40
Metri	4	3,75	3,5	3,25	3	2,75	2,5	2,25	2
Čas %	0	6,25	12,5	18,7	25	31,25	37	43,7	50

OSNUTEK

Ko računamo porabljen čas zraven pri vzponih prištejemo tudi dolžino naklona in sicer tako, po vsakih desetih galopskih skokih upoštevamo podatke iz stolpca za 5% večjega naklona. Pri tem seveda upoštevamo tudi kondicijo in utrujenost konja v tistem delu proge.

Če so pri vzdolžnih naklonih terase, zapreke ali druge posebnosti na terenu, jahač (ali konj) temu prilagodi tudi dolžino galopskega skoka, pogosto tudi ritem.

Če v visokem tempu jahamo progo lahko tudi pri nenadnem previsu navzdol konj sam sunkovito zmanjša tempo, pri čemer lahko izgubimo ravnotežje (pademo naprej), zaradi česar konj še bolj zmanjša tempo ali se celo ustavi. V izjemnih situacijah lahko to prevede tudi do padca jahača s konja.

Prečnih naklonov se izogibamo, kje je le mogoče jahamo naravnost gor ali dol. Kjer trasa ne dopušča pustimo konja, da drsi oz. se vzpenja prečno na strmino, tako, da uporabimo naravne danosti terena in naravo konjevega gibanja.

Prečni nakloni rušijo predvsem ravnotežje konja, kar se najbolj pozna pri pripravi konja na skok, dolžina galopskega skoka se

spreminja podobno kot pri vzdolžnih naklonih, s tem, da se čas trajanja oz. dolžina trase pod vzdolžnim naklonom ne odraža tako drastično, če ne gre hkrati tudi za vzpon.

Galopiranje čez vodo konju skrajša galopski skok cca 20 %, ob strmih brežinah pa tudi do 50% (glej vzdolžni naklon)!

Podlaga

Podlaga daje konju oprijem. Štole izbiramo glede na podlago (gl. poglavje štole). Na trdih delih proge konj ne zmanjšuje dolžine galopskega skoka, vendar se trdih delov izogibamo, ker konja s tem dodatno obremenimo. Mehkejša ko je podlaga, bolj konj izgublja dolžino galopskega skoka.

Ugrez v cm	0-2	2-4	5-7	7-9	10	12	15	17	20
Dolžina gal.sk.	4	3,7	3,5	3,2	3	2,7	2,5	2,2	2

m		5		5		5		5	

Ovinki

Ovinki so tisti, ki nam jemljejo čas in krajšajo galopski skok.

Premer v m	50 +	50	45	35	30	25	20	15	10
Dolžina gal.sk. m	4	3,75	3,5	3,25	3	2,75	2,5	2,25	2

Drugi vplivi

Računaj tudi druge vplive, kot so:

- smer gibanja: proti hlevom, ogrevalnemu območju, proti konjem, gredo konji raje. Pogosto se to pozna, ko očitno obrnemo v konju prijaznejšo stran.
- zahtevnost prihajajočih nalog (zaprek, kombinacij itd.)
- višina trave,
- vrvež gledalcev,
- veje, ki ovirajo jahača
- zvoki, svetloba, gibanja (zastave, trakovi…)
- ležeči fotoreporterji, dežniki, senčniki

Na progi prilagodiš plan glede na situacijo:

- refiz, derobe
- napake jahača (napačno mesto odriva)
- izguba podkvice
- poškodovan del opreme (strgano streme ipd.)

Ura

Ura v nižjih kategorijah ni potrebna, saj je bistvo, da jahač in konj uživata v tekoči izpeljavi.

OSNUTEK

Višjih tekmah na podlagi tempa izračunamo koliko metrov moramo prejahati v eni sekundi. Nato pogledamo kakšen je optimalni čas in izračunamo koliko metrov moramo prejahati do prve polne minute (ko nas bo ura prvič opozarjala). Nato odmerimo in določimo mesto, kje si izteče čas, do prve polne minute. Pri krajših razdaljah upoštevamo tudi diferenciacijo zaradi postopnega pospeševanja na štartu. Začetek krosa ni tako zahteven, tako, praviloma samo odmerimo določeno razdaljo. Vsaka naslednja minuta mora vsebovati odbitke za porabljen čas/metre zaradi priprave na skok, ovinek, naklone, teren, stanje konja itd. Ob odbitkih moramo preračunati, kje in na kak način bomo čas nadoknadili. Čas nadoknadimo na večjih razmakih med zaprekami, vendar spreminjanje tempa konja dodatno utrudi, maksimalne hitrosti pa konja hitro izčrpajo. Pri večjih hitrostih konja turi razvlečemo, raztresemo.. kar se pozna pri zbranosti izvedbe naloge, ki nas čaka. Pri krosu velja pravilo večja je hitrost večje je tveganje za napake.

Štartna lista

OSNUTEK

Velja enaka štartna lista kot za dresurno tekmo (533.1.1 in 533.2.1 FEI)

Jahač z več konji v tekmi ne more spremeniti vrstnega reda svojih konjev. Vendar, če je potrebno zaradi časa se dogovori z sodniškim zborom in tehničnim delegatom, da lahko začne s katerim konjem tudi izven predvidenega časa za kros. (533.2.3 FEI)

Pri krajših tekmovanjih (CIC), v primeru, da je kros zadnja disciplina lahko štartna lista sledi istemu začetnemu vrstnem redu kot pri dresuri in skakanju ali se izvaja v obratnem vrstnem redu razvrstitve za najboljšo četrtino tekmovalcev. Če jaha en jahača dva konja se štartno mesto prilagodi časovnim okvirjem (533.2.2 FEI)

Štartna lista s točnim časom štarta za vsakega športnika mora biti vsem na voljo. Nihče ne more biti razvrščen na start prej kot eno uro po koncu dresurne tekme (534.2 FEI).

Oprema

Oblačila, obuvala, sedlo in uzda so poljubni, dovoljeno je celo brez brzde. (539.3.1 FEI)

Obvezna je čelada in zaščitni jopič (tudi pri ogrevanju) (538.3 FEI). Jahač je opremljen z veliko številko, ki jo lahko sodniki spremljajo tudi od daleč. Ne glede na to mora tudi konj imeti tudi takrat pripeto svojo številko!

Priporočljivo je, da imajo konji na sprednjih in zadnjih nogah ščitnike za kros in zvonce na prvih nogah. Zaščite zmanjšuje možnost poškodb in konju daje samozavest.

Prepovedano je škodovat konju (vezanje jezika, pomožne vajeti ipd.) (539.3.2 FEI)

OSNUTEK

Nedovoljena pomoč

NI dovoljeno komurkoli na kakršen koli način slediti (razen tekmovalcu pred teboj), dajanje navodil na določenih točkah, kakršno koli spodbujanje konj pri ovirah, vsaka sprememba na progi (tudi premik vrvi, veje ipd.) (540 FEI). Izjema je podajanje biča, čelade ali očal ali ponovna postavitev zastavice ob zapreko po zaustavitvi konja (čas se pri tem ne

odšteva) 540.1 (FEI) Če se na znak sodnika na progi ne ustaviš si lahko izključen (545.7 FEI)

PRIPRAVA NA OGREVANJE

Pot na prostor za ogrevanje si ogledamo skupaj z ogledom kros proge. Dobro proučimo pot in čas, ki je potreben za prihod na območje ogrevanja. Posebej smo pozorni na morebitne ovire, zapore in druge okoliščine, ki bi lahko zahtevale dodatno porabo časa za prihod na prostor za ogrevanje. Proučimo tudi okoliščine, ki bi lahko vplivale na konja, predvsem v smislu stresa (npr. prehodi čez cesto, podhodi, bližina železniške proge ali hitre ceste, območje vode ali hrupa).

Pri pregledu podlage na poti upoštevamo, da je konj opremljen z večjimi ali manjšimi »štolami«, ki na trdi površini konju postavlja kopito v strmejši kot, kar predstavlja možnost klecanja (sploh po poti navzdol). Ob velikih naklonih moramo na trdih podlagah (sploh beton) upoštevati nevarnost zdrsa, sploh, če štole nimajo video konice in so skupaj s podkvami že precej zaobljene.

Pot načrtujemo tudi v smislu ali bomo na prostor ogrevanja jahali ali šli ob konju peš in katero opremo bomo nosili oz. katero namestili na konja.

Naredimo si spisek opreme, na katerem ne sme manjkati: zaščitni jopič, čelada, URA, bič, ostroge, zaščitna očala ipd. spisek mora zajemati tudi »formalne« kose opreme, kot je startna številka, medicinski kartonček (MC – medical card), akreditacije (identifikacijski dokumenti, ki določeni osebi dovoljujejo vstop na določeno območje) ipd. Pri sebi mora jahač imeti tudi štartno listo (vrstni red in natančen čas štarta) in skico proge (tudi če znaš 100% na pamet imej štartno listo in skico proge v žepu!)

OSNUTEK

Načrtujemo tudi kje bo naš pomočnik (groom) in kakšna bo njegova vloga. Vendar izvršna pravica in dolžnost je vedno jahačeva in pomočnik ne more biti kriv na anomalije, ki bi se pojavile.

Upoštevamo tudi vreme tako za konja (ogrinjala za ogrevanje, proti padavinam ali proti mrčesu), kot za nas (dežni plašč, topla oblačila, pokrivala, dežnik..). Na območju z mrčesom, ne pozabi na repelente.

Pred odhodom na območje ogrevanja preverimo opremo konja in jahača od nog do glave. Preveri tudi »formalne« kose opreme.

Medicinska kartica - Medical card 523.1 FEI

Je kartica, ki jo jahač nosi na sebi (na zapestju, okoli vratu ali na oblačilih), namenjena osebju, ki pomaga jahaču v težavah.

Vsebuje:

- telefonsko številko spremljevalca,
- pretekle poškodbe, operacije ipd.,
- kronične težave (diabetes, stalna zdravila, alergije ipd.)
- krvno skupino,

OSNUTEK

Bič

Bič ne sme biti daljši od 75 centimetrov in ne sme biti na koncu obtežen (538.1.2 FEI)

OGREVANJE

Konja ogrejemo:

- fizično (vzpostavimo potrebne fiziološke procese)
- psihološko (zaupanje, sproščenost, koncentracija ipd.)
- jahalno (jahljivosti, zbranost, poslušnost ipd.).

Ogrevanje naj bo podobno ogrevanju, kot ga s tem konjem izvajamo tudi doma. Razlika je v tem, da doma začnemo različne vaje na različne »roke« (strani), pri ogrevanju za tekmo pa praviloma začnemo vsako vajo na tisto »roko« (stran), in pod tistimi pogoji, ki konju bolj ustreza.

Pri ogrevanju moramo upoštevati tudi ogrevanje jahača in njegovih posebnosti.

Ogrevanje mora biti sistematično, zato si moramo pripraviti opomnik glede na:

- čas
- vreme (temperatura, podlaga, padavine)
- individualne značilnosti konja
- vrsto tekmovanja (CIC ali CCI)
- druge posebnosti

Ogrevanje traja od 30 do 60 min. Konj mora biti primerno ogret v vseh pogledih, ne sme pa biti preutrujen glede na nalogo, ki ga čaka.

OSNUTEK

Ogrevanje si natančno časovno določimo - »TIMING«.

Času, ki je določen za naš štart odštejemo čas planiran za ogrevanje.

Plan za ogrevanje mora biti natančno proučen in časovno določen.

Način ogrevanja		Planiran čas - PRIMEROMA
1	Priprava	5-10 min
2	Prihod na kraj za ogrevanje »padock«	5- 10 min
3	Sprehod	3- 5 min
4	Sproščen začetek	3 -5 min
5	Delovno ogrevanje	5 -10 min
6	Postavitev delovnega galopa	3-5 min
7	Postavitev tekmovalnega tempa	2-3 min
8	Priprava na prvi skok	1-3 min
9	Preskakovanje v delovnem tempu	3- 5 min
10	Preskakovanje v tekmovalnem tempu	2-3 min
11	Korekcija skokov	1 -2 min
12	Postavitev tekmovalnega galopa	1-2 min
13	Umirjanje in koncentracija	1-5 min
14	Prihod na območje štarta	3 -5 min
15	Start	0
SKUPAJ		30 – 60 min !!!

OSNUTEK

Prihod na prostor za ogrevanje

Konja zajahamo na čim lažji način, da se preveč ne preteguje jahač in ne obremenjuje konja.

Pot opravimo tako kot smo planirali. Izogibamo se stresnim mestom in situacijam. Če se konj počuti bolj varno ob nelagodnih situacijah razjahamo in gremo ob njem.

Če je pod do ogrevalnega območja daljša in je del te poti primeren, se lahko planira tudi del sproščenega ogrevanja ali izjemoma celo delovnega začetka ogrevanja tudi na teh dobro proučenih delih pristopne poti.

Veterinar, pred začetkom krosa spremlja morebitne dvomljive konje (utrujenost, šepanje in druge težave) (524.3.1 FEI)

Sprehod

Tudi če je treba dalj časa hoditi do ogrevalnega prostora, je dobro planirati, da se konj sproščeno sprehodi tudi na območju za ogrevanje, saj to konju daje več zaupanja.

Med ogrevalnim korakom, strmimo h sproščenosti in k temu, da konj gre za žvalo in nosi glavo nizko.

Če je konj na območju za ogrevanje nemiren, osvojimo najprej območje velikega kroga, na delu ogrevalne površine, kjer se konj počuti najbolj sproščeno in krog postopno širimo glede na to, kako konj sprejema okolico.

Med sprehodom pregledamo konjevo in jahačevo opremo do pet do glave.

Preverimo čas, na startno listo ponovno preverimo čas starta, v mislih ponovimo potek proge in po potrebi za osvežitev spomina ponovno pogledamo tudi skico proge.

Sproščen začetek

OSNUTEK

Če imamo pokrivalo proti mrčesu jo v tem delu snamemo. Po potrebi konja dodatno zaščitimo z repelenti.

Če območje za ogrevanje ni ravno, začnemo z delom na najbolj položnem delu.
Kasati začnemo praviloma na pol dolgih vajetih in strmimo k čim nižji konjevi glavi, da se pred zahtevnejšim delom raztegne in ogreje hrbtna muskulatura. Sproščeno delo v hrbtu prenesemo v vse hode.

Ob težavah si pomagamo z deloma s serpentinami in prehodi, izjemoma tudi z delom pod ritmom (bolj počasi).

Izogibamo se stresnim območjem in situacijam.

Delovno ogrevanje

Konja postavimo v naslon v vseh hodih. Pri tem težimo k delu iz hrbta in ne le h konjevi sklonjeni glavi.

Ob težavah si pomagamo z deloma pod ritmom, s serpentinami in prehodi. Izogibamo se stresnim območjem in situacijam.

Vzpostavitev delovnega galopa

Priprava in korekcije za oblikovanje »kompaktnega« delovnega galopa.
Vzpostavitev tekmovalnega tempa
Pred prvim skokom za ogrevanje opravimo galop v razdalji 50-200 metrov v tempu, ki je predpisan za tekmo za katero segrevamo.
Stopnjevanje in pojemanje morata biti postopna (ne sunkovita).
Tempo lahko večamo samo, dokler imamo stik s konjem (konj je »na dejstvih«).

Priprava na prvi skok

Konja po razvitem tekmovalnem tempu umirimo, da je pripravljen na mirno delo. Če se konj težko umiri, lahko naredimo prve skoke iz kasa.

Preskakovanje v delovnem tempu

Na prvi skok smo vedno pazljivi. Jahamo mirno v delovnem galopu z zbranim konjem.

OSNUTEK

Preskakovanje v tekmovalnem tempu

Tempo med skakanjem postopno večamo, kolikor nam dopušča stik s konjem (konj je »na dejstvih«).
Tempo na ogrevanju med skakanjem ne dvigujemo čez tempo, ki je predpisan za tisto tekmo za katero segrevamo.

OSNUTEK

Korekcija skokov

Če zaradi dvigovanja tempa zgubljamo kvaliteto skoka, skok korigiramo. Trudi usmerjamo k propustnosti v realnem tempu in ne k bistveno zmanjšanju tempa (razen, če se nam je konj podrl).

Če je konj sicer stabilen, divja pa proti skoku, izvedemo še kak skok iz kasa, dokler se ne umiri, nato pa če ga s tem ne bi ponovno »pregreli« še kak skok iz delovnega galopa.

Vzpostavitev tekmovalnega galopa

Tempo na segrevanju med skakanjem ne dvigujemo čez tempo, ki je predpisan za tisto tekmo za katero ogrevamo.

Umirjanje in koncentracija

Če se je konj zdivjal, ga umirimo. Praviloma najbolj pomaga ohladitev konja (sprehod v hodu).
Za koncentracijo izvedemo vaje za poslušnost in jahljivost.

Nekaterim konjem ustreza malo odmora (npr. sprehod na pol dolgih vajetih)

Opravimo zadnji pregled opreme konja in jahača in jo prilagodimo za tekmo, npr. preverimo sedelni pas, ostroge, prilagodimo martingal, zategnemo čelado, po potrebi namestimo varnostna očala ipd.

Natančno spremljamo uro štarta in skrbimo za delovno temperaturo konja.

Prihod na območje starta

Prihod na območje starta načrtujemo tako, da pridemo na območje štarta, takoj za tem, ko iz obzorja izgine tekmovalec, ki je štartal, dve startni mesti pred nami.

Konj brez izkušenj še nima občutka, da gre na štart. Konji z izkušnjami startno mesto razumejo tako kot jim ga predstavimo, zato na območju starta s konjem delamo posebej skrbno in s senzibilnimi konji nikoli ne startamo sunkovito.

Na območju starta delamo (praviloma hodimo) na istem območju kot hodi tekmovalec pred nami. Če ima sotekmovalec nemirnega konja, se oddaljimo toliko, da ta nemir ne preide na našega konja in obratno, če je

OSNUTEK

sotekmovalčev konj miren, lahko to kvaliteto uporabimo za umirjanje našega konja.

V času, ko starta sotekmovalec s konjem hodimo vstran od vidnega polja njegovega začetka.

Nemir pred startom konju pogosto vnese tudi jahač, saj jahač pogosto postane anemičen ali celo otrpne. Zato je pomembno, da ves čas do štarta, vključno s štartom s konjem delamo enako kot je konj navajen. Zato moramo delati vaje (npr. serpentine) in se aktivno zaposliti z jahanjem, da ne prenašamo startne treme na konja. Ponavljanje poteka proge zmanjšuje koncentracijo jahača in oslabi ukvarjanje s konjem, zato se ponavljanje proge v tej fazi odsvetuje. Izjemoma, če gre za ponavljanje proge kot zadnje psihološke priprave jahača na start, se mora jahač tega zavedati in istočasno povečati intenzivnost ukvarjanja s konjem.

Start

Na območju starta se lahko dela (praviloma hodi) v širši okolici, vendar ne izven ograjenih površin oz. na površinah namenjenih za gledalce.

Spremljamo uro, ki se po sekundah odšteva, proti času, ki je namenjen za naš start. Časomerilca prosimo za potrditev časa, ki je določen za naš start.

Ko čakamo na svoj start in ni več nobenega tekmovalca pred nami lahko delamo tudi v območju, med startom in prvo oviro. Na tem območju je priporočljivo z mirnim konjem preiti v kas nekaj 10 metrov proti prvi oviri, z nemirnim konjem pa vsaj v obratni smeri.

OSNUTEK

Ko čakamo samo še na naš start s konjem krožimo v in okoli štartnega mesta (boksa) v vse strani. Pri tem iščemo sproščenost konja in ohranjamo njegovo maksimalno pozornost, saj kasneje sam štart z razvijanjem tempa daje malo možnosti za zbiranje konja in prva zapreka je enako težavna, kot najtežavnejša naloga na celotni progi.

Na progi

Konja vsak trenutek peljemo med svojima nogama in rokama, natančno in odločno po do centimetra začrtani poti. Pospešujemo s prenosom težišča in pritiskom noge.NE S POPUŠČANJEM VAJETI! (razen zgolj sorazmerno koliko je to res nujno za podaljšanje konjevega okvirja) Tempo zmanjšujemo pravočasno z globjim sediščem (več teže v streme, prsni koš se pomakne nazaj v bolj vertikalen položaj in močno nogo, ter sorazmernemu in po potrebi močnemu delovanju z roko.

Vsak trenutek se zavedamo, da konj ni bil z nami na ogledu proge in da mu moramo vsako situacijo korektno predstaviti.

OSNUTEK

Če jahača ustavi uradnik, npr. zaradi poškodovane zapreke, nesreče ali zaradi medicinske ali veterinarske presoje itd., se čas ustavi, se beleži in odšteje od celotnega časa, ki si ga potreboval za dokončanje. (545.2.2 FEI)

Prehitevanje jahačev na progi mora biti varno. Dohiten jahač se mora umakniti (545.5 FEI)

Pri prihodu do zapreke moramo biti sigurni, da konj gleda zapreko oz. njen del, katerega je treba preskočiti. Na progi se namreč pojavljajo tudi druge zapreke ali dekorativni deli zaprek, ki lahko konja, ki išče skok povabijo na skok. Glede na to, da jahač v mislih jaha proti svojemu skoku konj s signali gibanja proti skoku k svojemu, lahko konj kar hitro »zagrabi« napačen skok.

Posebej pride to do izraza, ko jahamo zamaknjene kombinacije, kjer je prihod pod kotom obvezen, takrat lahko

konj gleda, oviro, ki mu je v bližnjem vidnem kotu in ni pripravljen, na oviro na katero bomo zavijali. Zato mu ob takih situacijah dajemo jasne signale, da zapreke, ki jih vidi ne bo skočil in ga pošljemo šele ko pridemo na linijo prave zapreke.

Lokomotiva A ima levo pripet tudi vagon in ko konja postavljaš na linijo za zamaknjen dvoskok, lahko konj kot skok najprej »zagrabi! vagonček, korekcije takega nesporazuma zadnji trenutek so lahko usodne.

Ovire, sestavljene iz več elementov (A, B, C, itd.) in se je treba skočiti v pravilnem vrstnem redu brez kroga (547.5.1 FEI).

Če se ovira nadomesti z alternativno mora biti vsaka posebej oštevilčena kot element.(*547.5.2 FEI)* Označijo se ločeno z istimi številkami in črkami zastavice pa so označene s črno črto. (547.52.3 FEI). Pri sestavljenih elementih lahko prosto izbereš prvi skok in ponovno prosto izbereš kateri koli naslednji skok označen z isto črko Napake (ustavitev, izmikanje ali krog) bodo pri tem kaznovane le, če so povezani s pošiljanjem na skok (549 FEI).

Kombinacije si na ogledu zmerimo, predvidimo pot, ter število galopskih skokov med zaprekami. Odstopanja pri prihodu ali/in preskoku nas na smejo zmesti. Ob odstopanjih od planiranega smo samo močneje s konjem in držimo smer. Tudi ob večjih odstopanjih konja ženemo z vso močjo in nekompromisno vztrajamo v smeri. Konja ženemo praviloma naprej, da nas izvleče iz neugodne situacije. Kjer situacija zahteva izjemoma jahamo nazaj. Konja »ženemo nazaj«. Ko jahamo nazaj, konj skrajša tempo, skrajša galopski skok, praviloma hodi preblizu, kar so vse dejavniki, ki povečujejo stopnjo tveganja za refiz. Če smo močni na roki in blagi na drugih dejstvih bo konj svoje težišče prenesel na prednje noge, rečemo da »pade dol« in mu ne ostane drugega, kot da se ustavi. Zato konja jahamo z več dejstvi nog, teže in rok, da mu skrajšamo galopski skok (skrajšamo tempo!) ter mu z »navorom v motorju« ohranimo ravnotežje.

Prekucna zapreka

UTRK

Prva napaka (ustavitev – refiz, izmik - derobe ali krog) 20 kazenskih točk, druga 40, tretja napaka izključitev. Če se konj ustavi, ugotovi, kje je vzrok. Če je vzrok, da ni prišel na korak, nesporazum med jahačem in konjem (npr. konj sam krene na sosednjo zapreko), utrujenost ipd., lahko ponovno poskusiš takoj. Če je vzrok v prestrašenosti konja, zaradi nepreglednosti, globine seskoka, vode, senc ali odseva sonca, naredi krog tudi po območju (npr. vodi) za zapreko in šele nato ponovno pošlji na skok.

Pri krosu praviloma ne gre za igro barv kot je to pogosto v parkurju, temveč se kot odločilno za konjevo dojemanje odražajo kontrasti in svetloba.

Aktiviranje prekucne zapreke 11 kazenskih točk. Nevarno jahanje 25 kazenskih točk. Skakanje izven zastavic 50 kazenskih točk. (548.2 FEI) Prekoračitev optimalnega časa štirje (0,4) kazen za vsako začetno sekundo (548.2 FEI)

Izključitev : padec tekmovalca ali konja izključitev, neprimerna oprema, nepopravljena napaka na progi, opustitev ovire ali prehoda, skoki napačnih ovir, v napačni smeri ali ovire ki je bila že preskočena. (548.3.1 FEI) ali po presoji sodniškega zbora (548.3.2 FEI)

Pri elementih višjih od 30 cm tudi ustavitev in skok iz mesta šteje za ustavitev. (549.1.1 FEI) Pri nižjih elementih skok iz mesta ne šteje za ustavitev razen če konj pri tem stopi vstran ali nazaj. (549.1.2 FEI). Zaustavitev šteje vsako prekinjeno pošiljanje konja na zapreko (549.1.3 FEI)

Se šteje, da je konj zgrešil zastavice, če je bil, če je bil poslan oviro in zastavice zgreši tako, da je bodisi glava, vrat ali rama konja ne prehajajo med zastavicami. (549.2 FEI)

OSNUTEK

V primeru, da je konj skoči oviro in malo zgreši zastavice lahko ponoviš (in dobiš 20 kazenskih točk) ali nadaljuješ naprej po porogi in dobiš 50 kazenskih točk (brez izključitve). 549.2 FEI

OSNUTEK

Če nisi konja poslal že na naslednjo oviro med ovirami prosto krožiš (549.3.1FEI), razen, če gre za kombinacijo (A,B,C itd.). (549.3.2FEI). Po napaki, lahko krožiš tudi v kombinaciji, dokler konja ponovno ne pošlješ na oviro. Po napaki lahko skočiš oviro tudi v napačno smer zato, da jo ponoviš v pravi smeri. Pri kombinaciji lahko ponovno skočiš vse elemente (ni pa nujno), ki si jih je že uspešno skočili. (549.4 FEI)

Kombinacije jahamo počasi. Pri zamaknjenih dvoskokih lahko linijo s prihodom po strani na prvo zapreko praviloma vsaj malo prilagodimo, kar nam pogosto omogoča, da jih odjahamo tekoče. Pri zamaknjenih troskokih oz. troskokih s krivo linijo moramo prilagoditi tempo, saj nam linijo določajo tri točke, ki jih praviloma ne moremo poravnati. Če gre za oster zavoj prijahamo počasi. Če je v troskoku zapreka C močno umaknjena iz linije, med zaprekama A B jahamo galopski skok več (čeprav vedno težimo, da povsod jahamo galopski skok manj), zato, da bomo lahko previdno obrnili in preskočili tudi zapreko C! Pri kombinacijah v krivi liniji, jahač ob prihodu na skok gleda naravnost. Na skoku prve zapreke ne gleda zunanje zastavice na naslednji zapreki, temveč vedno s pogledom najde notranjo zastavico naslednjega skoka in nato fokusira mesto, kjer bo preskočil naslednjo zapreko!

OSNUTEK

Prihod v cilj

Prihod v cilj je zadnja obveznost na progi. Cilj je lahko od zadnje na zapreke umaknjen največ 30 m. Lahko je zamaknjen glede na zadnjo zapreko ali na kot prihoda na zadnjo zapreko! Zato poglej kako boš izpeljal zadnji skok (kot, hitrost itd.), da boš pravilno prečkal ciljno črto.

OSNUTEK

PO KROSU

V najtežjih trenutkih, mi konj da največ, ko me izvleče iz težke kombinacije/situacije, mu dam jasno zahvalo, da naju pelje domov. Konj rabi veliko pohvale, rabi veliko spodbude, mora dobro razumeti naloge. Ko konj celo nalogo povsem razume, potem, težja ko je naloga večje je na koncu tudi njegovo zadovoljstvo, da je to težko nalogo uspel dobro opraviti. Pohvala na progi je spodbuda, pohvale na koncu plačilo za trud. Pohvala za dobro opravljeno delo gre konju v dušo, priboljški mu gredo samo v želodec!

Konja pustimo, da se razteče v kasu in razhodi. Utrujenega konja razjahamo.

Opravimo končni veterinarski pregled (524.3.2 FEI), tako da veterinar odredi, da konj lahko odide ali ostane na opazovanju. V skrajnih primerih (npr. močno šepanje) lahko odredi tudi, da se prepelje z vozilom bodisi neposredno do veterinarske bolnišnice.

Ta veterinar nima pooblastil za izključitev konja iz tekme, temveč ob dvomu zlorabe konja obvešča sodniški zbor.

Jahač, ki je odstopil, bil izključen ali ustavljen med preizkusom krosa, mora poskrbeti, da konja pred odhodom iz proge pregleda veterinar (sicer jahač dobi rumeni karton).

OSNUTEK

Če imamo zelo temperamentnega konja in je konj še pri močeh se po krosu vrnemo na prostor za ogrevanje in tam naredimo nekaj mirnih skokov, ter konja umirimo z vedno bolj umirjenim delom,

Konja po krosu temeljito ohladimo s tekočo mrzlo vodo ali z ledenimi oblogami. Čas hlajenja je odvisen od pregretosti konja, vendar vsaj 10 min vsako mišično skupino. Prvi del zajem pleča od vihra navzdol z vratom, zadnji del pa zadnje noge od križa navzdol.

OSNUTEK

SKAKANJE – PARKUR

Na krosu se konj razživi. Če imamo zelo temperamentnega konja je priporočljivo zraven relaksacijskega zaključka po krosu narediti tudi kak trening oz. ogrevanje za parkur prilagoditi tako, da bo konj lahko naravnanost oz. razmišljanje in spominsko motoriko in popolnoma prilagodil iz večjega tempa dogajanja, ki ga zahteva kros na poslušno in umirjeno delo, ki ga zahteva parkur.

Veterinarski pregled

Drugi veterinarski pregled

Se opravi pred skakalno tekmo (pred parkurjem). Izvajajo ga isti pregledniki, pod enakimi pogoji kot pri prvem veterinarskem pregledu konj.

V kratkem tekmovanju (CIC in nižje) je drugi veterinarski pregled obvezen, če je skakanje zadnji preizkus. (524.2.2 FEI)

Štartna lista

Jahač z več konji v tekmi ne more spremeniti vrstnega reda svojih konjev. Vendar, če je potrebno zaradi časa se dogovori z sodniškim zborom in tehničnim delegatom, da lahko začne z katerim konjem tudi izven predvidenega časa za skakanje.

Štartna lista prikazuje vrstni red in začetek tekme. Če se kros opravi pred skakanjem, je najmanjši zamik pred štartom skakanja ena ura. (534.3 FEI)

Ogled

Parkur mora biti na ogled najmanj 15 min pred začetkom tekme. Dovoljenje za vstop v parkur daje sodniški zbor (536.3 FEI)

Natančno si poglej številke zaprek, vsaj dvakrat prehodi cel parkur in natančo pogelj katera je zadnje zapreka in kje je cilj. Pogosto pri eventingu namreč k nižji kategoriji samo dodajo kakšno zapreko in premaknejo cilj. Zato po ogledu zadnje zapreke vedno najdi tudi cilj!

Pri odmerjanju distanc upoštevaj, da je konj na krosu podaljšal galopske skoke!

OSNUTEK

Bič

Bič ne sme biti daljši od 75 centimetrov in ne sme biti na koncu obtežen (538.1.2 FEI)

Ščitniki

Največja dovoljena masa na nogi je petsto (500) gramov. (539.3.3 FEI)

Pravila

Jaha se čisto in v regularnem času. Ker je čas lahko skopo odmerjen, jahamo bolj tekoče in po krajši poti. Ne oziramo se na napovedovalca, če je povedal, da je kdo pred nami jahal brez napak (npr. clear round) to ne pomeni nujno, da ni imel prekoračitve časa in njegov tempo ne sme biti merilo za naše jahanje!

UTEK

Če se ti konj drugič ustavi, izmakne oz. narediš krog si izključen (553.1 FEI). Če prekoračiš čas, dobiš za vsako začeto sekundo eno kazensko točko. (553.2 FEI).

PODELITEV

Zaščitna pokrivala

Izjemoma lahko izkušeni jahači snamejo čelado, medtem ko sprejmejo nagrade ali med nacionalno himno. Priporočljivo je, da v častnem krogu športniki ne odstranijo svoje čelade (538.1.1.)

OSNUTEK

2

PREDLAGANA LITERATURA:

Modra in oranžna knjižica KZS

Knjizica "Kreiranje parkurjev", KZS

Tuja literatura:

Alois Podhajsky: Die Klassische Reitkunst (The complete training of horse and rider).

Waldemar Seunig: Am Pulsschlag der Reitkunst in Von der Koppel bis zur Kapriole. Obe sta prevedeni tudi v Angleski jezik.

Arthur Kottas: Dressage solutions

Rolf Becher (ta je top za skakanje in posledicno tudi za kros!!): Chiron im Sattel. Eine Springlehre auf Caprilli- Basis

Kot tudi:

Berthalan de Nemethy: The De Nemethy Method

Gustav Steinbrecht: The gymnasium of the horse

H.Dv.12: German cavalry manual (orig. Die Reitvorschrift H.Dv.12)

Anthony Paalman: Training showjumpers

Udo Bürger in Otto Zietschmann: Der Reiter formt das Pferd (ang The Rider forms the Horse)

OSNUTEK

ZAKLJUČEK

Ta priročnik pred vami je moje veselje, darilo za vas.

BESEDA O AVTORJU

Domen Vivod je stik s konji našel na Mariborskem hipodromu v Kamnici. Prve jahalne korake mu je predstavil Miro Cvetko – Pipo. Hitro se je pokazalo, da se dobro znajde v sedlu. Že leta 1979 je zmagal prvo galopsko dirko. Kalil se je skupaj z brati Laufer, Štiftarjem, Nipičem in ostalimi znanimi konjeniškimi imeni. Je tipični predstavnik Mariborske šole jahanja, katero sta takrat oblikovala predvsem Edi Kuhar in Slavko Vašek. V začetku osemdesetih se je začel kazati tudi kot uspešen tekmovalec v preskakovanju zaprek. To je opazil tudi Vlado

Rančigaj odličen jahač in takratni komandir policije, ki mu je obljubil jahalnemu znanju primernega konja in ga tako prepričal, da je šel v Ljubljano v policijsko šolo. Kot kadet je s tem konjem začel jahat pod budnim trenerskim očesom Vlada Rančigaja. Njegovo znanje se je hitro nadgrajevalo, tudi v sodelovanju s konjeniškimi kolegi Maksom Riosso, Manjo Koren, Ireno Drobnič, Mojco Bizjan. Jahal je za Konjeniški klubu Ljubljana, s katerim je v sredini 80 desetih let osvojil tudi zlato, na prvenstvu takratne Jugoslavije. Vmes ja za

popestritev odjahal tudi kakšno galopsko dirko. Ko je prišlo do zamenjave vodstva v policiji je razpadel njen tekmovalni okvir in tako je po končani šoli odšel v specialno enoto policije, kjer je ob napornem delovniku, družini in študiju prava ob delu žal hitro zmanjkalo časa tudi za konje. Po družinski liniji je je takratnemu tastu Vladu Antončiču med tem pomagal tudi pri kasačih in se pokazal kot zelo uspešen tekmovalec tudi v teh vodah. V dobrih 15 letih premora je bil rezen omenjene kaške izkušnje, prisoten zgolj pri kakšni posamični izkušnji povezani s konji. V najbolj uspešnem poslovnem delu svojega življenja, ko so ga zavezovale službene obveznosti 24/7 mu je prijatelj v okviru zapiranja enega dolga spet prodal konja. Ob vseh obveznostih si je takrat priskrbel tudi obveznost, ki ga je razbremenjevala. Hitro se je pokazalo iz kakšnega testa je in kar kmalu je zajadral v tekmovalne vode, pri tem sta mu glede znanja preskakovanja pomagala tudi Matjaž Čik in Slavič Franc. V zadnjih letih niza nekaj pod 50 plasmajev letno v preskakovanju, dresuri in seveda v eventingu, kjer je že tretje leto zapored postal zmagovalec Alpe Adria pokala. Ima tudi vidne rezultate v mednarodnem nivoju in se kot prvi Slovenec letos poteguje za doseganje

OSNUTEK

olimpijske norme v Eventingu. Ima strokovno znanje kot strokovno osebje KZS. Zadnja leta vodi delovno telo za eventing pri KZS. Skozi zelo pestro konjeniško obdobje si je pridobil tudi številne praktične izkušnje. Je avtor že šestih strokovnih knjig predvsem iz njegove profesionalne sfere, tako da je bilo tudi to pisanje s področja konjeništva, pričakovano za vse, ki ga dobro poznamo.

Tomaž Laufer

OSNUTEK

OSNUTEK

8A